

Hells Angels' legitimeringer af vold

- En narrativ kriminologisk undersøgelse af den historiske udvikling i Hells Angels Denmarks legitimeringer af vold

Gruppenr: 00

Anne Kirstine Jespersen

4. semester

Forår 2019

Vejleder: Steffen Bo Jensen

Antal ord: 22733

Tro- og loveerklæring

Det erklæres herved på tro og love, at jeg egenhændigt og selvstændigt har udformet nærværende projekt. Alle citater i teksten er markeret som sådanne, og projektet eller væsentlige dele af det har ikke tidligere været fremlagt i anden bedømmelsessammenhæng.

Jeg er bekendt med reglerne for eksamenssnyd, herunder også plagiering og har læst Aalborg Universitets regler på: <https://www.aau.dk/uddannelser/studievejledning/regler/plagiat>.

Vi er bekendt med, at overtrædelse af reglerne vil blive indberettet for rektoratet og i sidste ende kan ende med bortvisning. Endelig står jeg inde for, at antal ord anført på forsiden stemmer overens med virkeligheden.

Århus 30/5 2019

Anne Kirstine Bahnson Jepsen

Forord

Tilblivelsen af dette speciale er kulminationen på et langt studieforløb.

Tak til familie for opbakning og støtte. Tak til min mand og søn for fortsat opmuntring.

Tak til medstuderende for gode diskussioner og konstruktiv kritik.

Til sidst en helt særlig tak til specialevejleder Steffen Bo Jensen. Du er intet mindre end verdens bedste vejleder. Tak for din opbakning, kritik og vejledning gennem hele processen.

Abstract

Narratives about violence have started to capture the interests of criminologists. Previously, narratives were considered problematic in criminological work as it was expected that criminal offenders are not honest when talking about their criminal acts. However, that is now changing. With the introduction of narrative criminology stories told by offenders are now presenting new ways to do criminological enquiries. Narratives present a gateway to new knowledge about criminal behavior and motivation.

This master thesis examines the narratives told by members of the Danish Hells Angels Chapters to explore how the members themselves interpret and make sense of their violent world. By using a narrative approach this thesis shows how narratives about violence are influenced by political changes and sanctions towards the Danish Biker culture. By examining four different periods of violent conflict in which Hells Angels Denmark took part, this thesis explores the historical development in the way club members legitimize and carry out violence.

The thesis analyzes autobiographical novels, interviews and a manifest to secure a broad historical framework and focuses on four analytical themes such as the explanations for violence, the verbalizations of enemies, the character of violence and the moral world which is constructed. Focusing on these analytical themes makes it possible to examine the way in which the legitimizations develop through the four periods of conflict.

Using a theoretical approach by Etienne Balibar (2002) to explore the legitimacy of violence and the theoretical concept of ‘the moral laboratory’ by Cheryl Mattingly (2013) the thesis finds that the bikers consider violence to be a legitimate way of communicating right and wrong. Hells Angels members seek to legitimize their violent acts through referral to reasons for violence sanctioned by civil society and what Balibar (2002) refers to as preventive counterviolence. By referring to legitimate reasons for violence the bikers negotiate the interpretation of their actions. The narratives from the early empirical material shows how violence is a way of creating distance between the ‘rockers’ and civil society. However, as the Great Nordic Bikerwars erupted in the late 1990’s political sanction towards the Danish Bikers had a profound effect on the way the Bikers talk about violence and Hells Angels and Bandidos both accuse the police and media for the escalation of the conflict. By using Cheryl Mattingly’s theoretical concept of ‘the moral laboratory’ the thesis shows how the bikers seek to construct a moral world in which violence is a legitimate way of

communication and show how the bikers present themselves as guardians of the Danish culture in their conflict against immigrant youth gangs.

The thesis concludes that the legitimizations develop from violence as a way of having fun to violence as a defense of Danish culture. It is shown that the legitimizations all refer to popular discourses about right and wrong. The violence throughout the historical development are characterized by being excessive actions. However, the analysis shows how the Hells Angels members themselves consider the excessive violence to be legitimate and shows how the members relate to civil societys characterization of violence.

Indhold

Tro- og loveerklæring	2
Forord.....	3
Abstract	4
1. Introduktion	8
Problemformulering og undersøgelsens formål	8
Hells Angels – en kort præsentation.....	9
Begrebsafklaring	10
Specialets opbygning.....	10
2. Narrativ kriminologi.....	12
Narrativers forhold til klassisk kriminologi	13
Narrativers udsigelseskraft	14
Narrativer om vold – hvad ved vi?.....	14
3. Metode og Teori	17
Analyse strategi	17
Teoretiske begreber	19
Valg af empiri.....	21
Empirisk refleksion	21
Litteratursøgning	23
Forskerens rolle i narrativ analyse.....	23
4. 'De vilde engle'	25
Voldens begrundelser	25
Italesættelser af fjender	27
Voldens materialitet	28
Den moralske verden.....	29
Delkonklusion	30
5. Unionen og konflikten med Bullshit	32
Voldens begrundelser	32
Italesættelse af fjender.....	34
Voldens materialitet	35
Den moralske verden.....	36
Delkonklusion	37
6. Den Store Nordiske Rockerkrig	39
Voldens begrundelser	40

Italesættelser af fjender	41
Voldens materialitet	43
Den moralske verden.....	45
Delkonklusion	46
7. Krigen mod indvandrere	48
Voldens begrundelser.....	48
Italesættelser af fjender	50
Voldens materialitet	52
Den moralske verden.....	52
Delkonklusion	53
8. Opsummering og diskussion.....	55
Opsummering	55
Den historiske udvikling	57
Den moralske verden.....	59
9. Konklusion	62
10. Afslutning	65
11. Litteraturliste	66
Online artikler.....	66
E-bøger	66
Trykte bøger	67
Websider.....	68

1. Introduktion

I 2020 fylder den danske fraktion af den internationale bikerklub Hells Angels 40 år. En dansk sammenslutning af fire motorcykelbander kaldt 'Unionen' søgte i 1977 optagelse i Hells Angels og blev i 1979 optaget som prospects med fuldgyldig optagelse i 1980 (Kragh 2017:91). Allerede inden medlemmernes optagelse i den internationale klub var disse aktivt i krig med andre bander. Vold var således en stor del af klubbens hverdag allerede inden den officielle optagelse. Nogle af de unge medlemmer fra 1979 er stadig fast inventar i klubben og det har betydet en hverdag i over 40 år med vold på menuen. Selvom mange af gruppens medlemmer er ved at være mænd over 50 år, så er volden ikke aftaget. I stedet har Hells Angels rekrutteret unge mænd til at deltage i voldelige konflikter mod andre bander om de kriminelle miljøer.

Der foreligger meget tilgængeligt materiale om Hells Angels voldelige handlinger (Kragh 2017, Barker 2014, samt flere). Historierne om klubbens anvendelse af vold går helt tilbage til klubbens begyndelse i efterkrigstidens USA og voldelige episoder har fundet sted i alle klubbens medlemslande (Barker 2014). Danmarks første Hells Angels Chapter så da også dagens lys under en voldelig konflikt med den rivaliserende københavnske klub Bullshit. En konflikt som endte med 8 døde unge mænd (Barker 2014:48), hvoraf nogle af disse kun var 18 år gamle (Stockmann, Køster-Rasmussen 2018). Til trods for den store mængde litteratur om rockernes voldelige adfærd, har tidligere litteratur ikke taget stilling til rockerne egen forståelse af voldelige handlinger, samt motivationer for volden. At anvende kriminelles egne fortællinger er relativt nyt inden for kriminologien (Presser, Sandberg 2015). Dette har givet anledning til en undren om, hvilken moralsk verden som rockerne konstruerer, hvori volden accepteres og legitimeres som en del af hverdagen.

Problemformulering og undersøgelsens formål

Fortællinger om det vilde rockerliv er blevet tilgængelig for den almene borger. I boghandler og på biblioteker kan civile komme helt tæt på medlemmerne af Bandidos, Hells Angels og andre klubbens medlemmer. Selvbiografiske fortællinger om et liv i rockermiljøet findes i større og større grad. Men er disse fortællinger bare gode røverhistorier eller er de kilder til tidligere utilgængelig viden for kriminologer? Dette speciale tager udgangspunkt i Hells Angels medlemmers egne fortællinger om deres tid i klubben. Disse fortællinger betragtes som adgang til en undersøgelse af de legitimeringer som medlemmerne gør sig i deres forsøg på at fremstille sig selv som moralske personer, der gennem mange år har levet et liv på kant med loven, men som ikke er onde mennesker. Fortællingerne giver adgang til at undersøge om legitimeringerne forandrer sig over tid, samt til at undersøge, hvordan

voldshandlinger fortolkes og forhandles i et historisk perspektiv. Opgaven undersøger, hvordan fortællingerne forandrer sig med henblik på at besvare følgende problemstilling:

Problemformulering: Hvordan og i hvilket omfang har Hells Angels legitimering af vold forandret sig fra HA's start i 1970'erne til bandekrigen i 2008?

Denne problemformulering søges besvaret gennem anvendelse af narrativ kriminologi på materiale produceret af Hells Angels medlemmerne selv. Opgaven tager udgangspunkt i fire tidsperioder der alle har skilt sig ud som særlig voldelige i Hells Angels Danmarks historie. Ved at fokusere på de fire tidsperioder skabes et indblik i klubbens historiske udvikling og giver adgang til en forståelse af, hvordan voldslegitimeringerne udvikler sig som følge af konflikter og samfundsmæssige påvirkninger. Opgaven gør brug af narrativer til at undersøge rockernes italesættelser om volden og nogle forskere mener, at narrativer giver fortælleren mulighed for at fortælle sin egen sandhed (Presser, Sandberg 2015:4). Opgaven søger at tage Hells Angels medlemmerne seriøst på deres egne præmisser for at undersøge de motivationer, som driver medlemmer til vold, samt undersøge hvordan medlemmerne fortolker disse voldshandlinger.

Hells Angels – en kort præsentation

Hells Angel er i dag verdens største motorcykelklub. Klubben kan prale af over 100 afdelinger rundt om i verden. Klubben er kendt som verdens førende 1% motorcykelklub – det vil sige verdens førende kriminelle virksomhed (Kragh 2017:14-15). Klubben startede som en jagt på frihed, spænding og kammeratskab i USA, da hjemvendte soldater fra Anden Verdenskrig pludselig måtte se sig selv som en belastning for det amerikanske samfund. Disse soldater dannede grundlaget for det som i dag er Hells Angels. Den første danske afdeling af Hells Angels så dagens lys i 1980 og kan således fejre 40-års jubilæum i 2020. Klubben har 10 afdelinger rundt om i Danmark. Hells Angels Danmark oprettede i 2008 deres ungdomsafdeling AK81, som er en afdeling for unge mellem 18 og 35. AK81'erne behøver ikke have en Harley Davidson motorcykel for at være med i klubben, men skal tilgængelig stå til rådighed for klubbens prominente medlemmer. AK81 står for 'Altid Klar Hells Angels'.

Internationalt er klubben kendt for sin kriminelle virksomhed og har gennem klubbens levetid været mistænkt og anklaget for forbrydelser som mord, kidnapning, tortur, narkohandel, bestikkelse, bombeattentater, voldtægt, hvidvaskning af sorte penge m.v. Især er klubben kendt for sin anvendelse af vold og trusler (Ibid:14).

Begrebsafklaring

I nærværende undersøgelse benyttes empiri med udtalelser fra Hells Angels medlemmer. For at sikre et bredt historisk perspektiv har undersøgelsen medtaget en bog med udtalelser fra de første danske 'rockere', som dyrkede den frie livsstil i 1950'erne og 1960'erne. Slår man op i Den danske ordbog under 'rocker' står der *'medlem af en bande unge, ofte voldelige mænd der går i lædertøj med særlige rygmærker, kører på motorcykel og ofte begår kriminalitet'* (Web2). Nærværende undersøgelse anvender begrebet rocker i undersøgelsens første analytiske kapitel, da kapitlets empiriske materiale selv anvender begrebet til at beskrive den gruppe af mænd, som empirien omhandler. I Danmark benyttes begrebet rockere om de mennesker som i udlandet refereres til som 'outlaw bikere' eller '1%'ers' – altså kriminelle motorcykelbander (Barker 2014:13). Det er dog vigtigt at påpege, at den gruppe mennesker som vi i Danmark ynder at kalde rockere, omtaler sig selv som en del af bikersubkulturen – og derfor foretrækker at blive kaldt 'bikere'. En biker er et begreb for *'en person der dyrker kørsel på motorcykel sammen med andre i en særlig klub'* (Web3). Da Hells Angels omtaler sig selv som 'bikere', har denne undersøgelse valgt at omtale empiriens informanter som Hells Angels medlemmer, medlemmerne eller bikere. Begrebet rockere anvendes også i undersøgelsen, men kun som reference til de første danske bikere – 'De Vilde Engle'. At omtale informanterne som bikere betyder, at undersøgelsen ikke tager stilling til Hells Angels kriminelle status udover de voldshandlinger, som undersøgelsen omhandler.

Specialets opbygning

Specialet er bygget op af 10 kapitler. I det fortløbende første kapitel er specialets formål blevet introduceret. Der er blevet redegjort for undersøgelsens problemstilling, begrebsafklaring og undersøgelsens metodiske tilgang er blevet præsenteret. Klubben Hells Angels er kort blevet præsenteret.

I kapitel 2 uddybes narrativ kriminologi yderligere. Der redegøres kort for narrativ kriminologis baggrund, narrativs forhold til andre kriminologiske begreber, samt narrativ kriminologis udsigelseskraft og begrænsninger. Kapitlet indeholder også undersøgelsens litteraturstudie med afklaring af viden om narrativer om vold.

Kapitel 3 indeholder teori og metode. Her gøres først rede for undersøgelsens analysestrategi med efterfølgende teoretisk begrebsafklaring. I kapitlet argumenteres for valg af empiri og indeholder en refleksion af empiriens art, samt en redegørelse for opgavens litteratursøgning. Afslutningsvis

indeholder kapitlet en refleksion over forskerens rolle i narrative og fortolkningsvidenskabelige undersøgelser.

I kapitel 4-7 findes undersøgelsens analyseafsnit, som er opdelt i fire afsnit. Hvert afsnit omhandler en periode, som har været særlig voldspræget for Hells Angels.

- Første periode omhandler 'De vilde Engle' som ofte betegnes som Danmarks første rockere. Disse 'Engle' lagde kimen til det som senere blev Hells Angels MC Danmark. Deres fortællinger om de tidlige rockerdage, er præget af en forkærlighed for slagsmål.
- Anden periode omhandler årene op til Unionens fuldgyldige optagelse i Hells Angels MC. Denne periode er den mest blodige periode i Hells Angels MC Danmarks historie med krigen mod Nøragersmindebanden, senere kendt under navnet Bullshit MC.
- Tredje periode omhandler den Store Nordiske Rockerkrig, hvor Hells Angels lå i krig med den rivaliserende motorcykelklub Bandidos MC. I denne periode ændrer volden karakter. I stedet for pistoler og knive, ses angreb med granater, missiler og bilbomber.
- Fjerde og sidste periode er krigen mod indvandrerbanderne. Hells Angels opretter i denne periode AK81 – et supportteam, som skal være med til at tage kampen op mod de unge indvandrerdrengene.

Kapitel 8 indeholder en opsummering af analysens resultater, en diskussion af legitimeringernes historiske udvikling og Hells Angels politiske interessers indflydelse på legitimeringernes form. Der diskuteres afslutningsvist hvilken moralsk verden Hells Angels medlemmerne søger at konstruere, samt hvordan denne udvikles fra første analyse periode til fjerde og sidste analyse periode.

I kapitel 9 findes undersøgelsens konklusion og kapitel 10 indeholder opgavens afslutning.

2. Narrativ kriminologi

Da undersøgelsen anvender en narrativ tilgang til analysen af undersøgelsens empiri, har dette afsnit til formål at præsentere narrativ kriminologi, samt hvordan narrativ kriminologi forholder sig til andre kriminologiske begreber. Kapitlet afslutter med et litteraturstudie af narrativer om vold.

At studere menneskers fortællinger er ikke et nyt fænomen. Ifølge Jean-Francois Lyotard har postmodernismen gjort op med de *grand narratives* som karakteriserede modernitetens oplysningsprojekt. Grand narratives er et begreb som betegner gennemgående og overordnede kulturelle fortællinger. I postmodernismen gøres op med disse store kulturelle fortællinger ved at vende blikket mod de *små* fortællinger. Det er altså ikke de store samfundsfortællinger, der er interessante længere men de små partikulære og lokale fortællinger (Bo, Christensen, Thomsen 2016:17). Postmodernismens interesse for de små fortællinger er inden for samfundsvidenskaberne blevet fortolket på mange måder. Der er inden for forskningen intet fast svar på hvad et narrativ er, hvorfor narrativ forskning kan tage mange forskellige former (Ibid:18).

Udover kort at have anvendt studiet af livshistorier på kriminalitet i 1930'erne med Chicagokolen, har det kriminologiske felt ikke beskæftiget sig ret meget med kriminelles egne fortællinger. At anvende narrativer til studiet af individers motivationer blev introduceret til kriminologien gennem andre faglige discipliner. Narrative studier blev populært indenfor psykologien i 1990'erne (Aspden, Hayward 2015:236), hvor narrativer blev anset som information om adfærdsprocesser, som ellers ikke kunne studeres under 'laboratorieforhold'. Narrativer kunne bidrage med viden om adfærd som både af etiske og praktiske årsager ikke kunne studeres gennem tilstedeværelse af en forsker, som for eksempel seksuelle udførelser (Baumeister, Stillwell, Wotman 1990:995).

Inspireret af psykologiens brug af narrativer har Lois Presser og Sveinung Sandberg fundet anvendelse af den narrative tilgang indenfor det kriminologiske felt kaldet narrativ kriminologi (Presser, Sandberg 2015). Narrativ kriminologis mål er at skabe et indblik i lovbrøderens egen forståelse af sine kriminelle handlinger, som indskrives i dennes selvfortælling. Individets selvfortælling er ifølge Presser og Sandberg med til at betinge individets fremtidige handlemønstre (Ibid:1). Narrativer skal ikke forstås som skinbarlige sandheder, men kan anvendes til at få et indblik i fortællerens motivationer og ræsonnement. Narrativer forholder sig altid til overordnede samfundsdiskurser og skal analyseres i forhold til disse. Et narrativ er en form for diskurs, som følger hændelser og erfaringer over tid og skaber mening (Ibid:2).

Narrativ kriminologi integrerer agens og struktur. Fortællerens hensigt med at fortælle historien skal kobles med hvilke narrativer der er til gengængelige for fortælleren (Sandberg 2010:455). Narrativer er informeret af fortællerens erfaringer og ændrer sig konstant – derfor er narrativer og livshistorier også evigt foranderlige. Et spørgsmål indenfor kriminologien er, om man kan tage kriminelles fortællinger som sande (Sandberg 2010:451). Narrativers sandhed behøver ikke at være et problem, da narrativ kriminologi er informeret af socialkonstruktivismen, hvor sandheder er relative og sociale konstruktioner. Det er ikke narrativernes objektive sandhed, som er genstandsfelt for narrativ kriminologi, men informantens fortælling og fremlæggelse af begivenheder. Nogle forskere mener dog, at narrativer giver fortælleren mulighed for at fortælle sin egen sandhed (Presser, Sandberg 2015:4). Kriminologer studerer ofte individuelle handlinger og Sandberg og Presser påpeger, hvordan gruppefænomener er blevet overset. Udenfor kriminologien har andre discipliner anvendt individers egne fortællinger og realiteter til at teoretisere om kollektiv adfærd og har kunnet bruge disse til at forklare kollektiv vold i forhold til den narrative konstruktion af potentielle lovbrødre og ofre (Ibid:4). Ved at anvende narrativer åbnes der for nye forståelse af kriminelle grupper og deres kollektive adfærdsmønstre.

Narrativers forhold til klassisk kriminologi

Narrativ kriminologi deler træk med andre kriminologiske begreber og tilgange som for eksempel neutralisering og identitetsforskning. Narrativ kriminologi adskiller sig fra neutralisering ved at se på fortællinger som et integreret hele – som grundlæggende for individets selvforståelse. Neutraliseringer er italesættelser som lovbrødre fortæller sig selv for at legitimere sine handlinger, men har kun fokus på den kriminelle hændelse (Presser, Sandberg 2015:5). Dermed kan neutraliseringer ikke fortælle om fremtidig agens, hvor narrativer ser på hvordan den kriminelle hændelse inkorporeres i lovbrøderes selvforståelse. Neutralisering er afspejlinger af samfundets regler og moralske forståelser, som lovbrøderen bruger til at retfærdiggøre sine handlinger. Neutraliseringer har ikke øje for forhandlinger, som individet hele tiden gør sig i skabelsen af en moralsk identitet. Identitet spiller en stor rolle i narrativ forskning. Traditionelt har kriminologiske teorier om identitet haft fokus på den identitet, som individet tilskrives af andre som for eksempel labeling (stemplingsteori). Her bliver individet påtvungen en identitet som afviger, som denne internaliserer (Ibid:7). I modsætning til labelings strukturalistiske tilgang, er narrativer informeret af en socialkonstruktivistisk tilgang, hvor individet ikke kun konstrueres af strukturer, men samtidig er medskabere af den sociale verden (Sandberg 2018:234). Narrativer giver derfor adgang til at udforske kriminelles egne forståelser og motivationer for kriminel handling.

Narrativers udsigelseskraft

Et narrativs styrke ligger i den adgang til informanternes livsverden, som fortællingerne giver. Narrativer giver indblik i de motivationer og rationaler, som driver lovbyggere til forsæt at begå eller afholde sig fra yderligere kriminalitet (Presser, Sandberg 2015:1-5). Narrativ kriminologi er informeret af socialkonstruktivismen, som giver fortælleren mulighed for at tage del i konstruktionen af egen identitet. Men identitet er ikke noget fortælleren kan konstruere helt frit. Fortælleren er struktureret af den sociale verdens muligheder. Konstruktionen af en moralsk identitet sker i dialog med den sociale omverden, hvor andre individer og sociale institutioner er medkonstruktører. De identitetsskabende fortællinger skal 'godkendes' og accepteres af et socialt publikum. Fortællingerne er derfor struktureret af fortællerens hensigt og lyttere (Bo 2016:44). De forhandlinger som lovbyggere gør i sine fortællinger, skal godkendes af den sociale verden og begrænses heraf. Det er derfor ikke muligt for lovbyggere at konstruere sine fortællinger og identitet helt frit. Da fortællingerne skal godkendes af publikum, forandres disse hele tiden. Narrativernes konstante forhandling kan fortælle om fortællerens motivationer, men fortæller ikke om begivenhederne objektive forløb. De kan informere om fortællerens interesser og motivationer, men er begrænset af de sociale strukturer og tilgængelige accepterede diskurser.

Narrativer fortæller ikke noget om den kriminelle hændelses udfoldelse eller de valg som lovbyggere træffer i forbrydelsens øjeblik, da narrativer konstrueres retroperspektivt. Som tidligere argumenteret, er narrativer ikke refleksioner af objektive sandheder. Fortællingerne er struktureret af politiske og sociale interesser og kan have mange formål. I kriminologi stilles der ofte spørgsmål ved informanternes interesser og tillid til informanter kan forekomme problematisk (Sandberg 2010:449). Narrativer fortæller ikke om sandheder og giver ikke mulighed for at påvise om Hells Angels deltager i organiseret kriminel aktivitet. Narrativerne giver Hells medlemmerne mulighed for selv at komme til orde i stedet for at indskrive sig i en kriminologisk tradition, hvor Hells Angels tilskrives en kriminel identitet. Hells Angels får mulighed for at fortælle sin egen historie. Narrativ kriminologi tager Hells Angels alvorligt i deres egen forståelse - dog med et kritisk blik.

Narrativer om vold – hvad ved vi?

Historier om vold er et verdensomspændende fænomen (Sandberg, Tutenges, Copes 2015:1171). Ifølge Sveinung Sandberg kan historier og fortællinger om vold tjene flere formål. Disse fortællinger om vold spiller især en stor og vigtig rolle hos subkulturer med voldelige tendenser – såsom outlaw bikerkulturen. Sandberg argumenterer, at de voldelige historier er med til at organisere det sociale liv

i subkulturene. Fortællingerne kan bære præg af at skulle markere en bestemt status (Sandberg, Tutenges, Copes 2015:1171).

Tidligere undersøgelser viser, at de voldelige fortællinger kan have mange formål. For eksempel kan fortællingerne have til formål at hjælpe folk med at navigere i deres daglige liv. Gennem disse fortællinger kan folk holde sig opdaterede om magtstrukturer, konflikter og alliancer. Ligeledes kan disse voldsfortællinger være en måde at skabe mening i egne oplevelser og en måde at anskaffe eller videregive information om hændelser. De kan også bruges som redskaber til at træffe beslutninger og give folk en bedre forståelse af komplekse subkulturelle værdier og ideologier (Sandberg, Tutenges, Copes 2015:1171).

Andre studier påpeger, hvordan fortællinger om vold kan være en del af at konstruere en identitet. I fortællingerne præsenterer fortælleren ofte sig selv i det bedst mulige lys og skaber en kontekst for deres voldshandling. Fortællinger kan bruges til at undskylde og forklare voldshandlinger hvori egen rolle i volden ofte glorificeres. Fortællingerne får således karakter af at opbygge og fremstille personen som hård og imponerende – dette ofte i subkulturer. Historierne kan også have til formål at styrke en kønnet identitet, som at fremhæve fortælleren som en 'rigtig' mand karakteriseret ved styrke og mod. Historierne bliver i den sammenhæng brugt til at udtrykke maskulinitet (Ibid:1171). Phillippe Bourgois argumenterer, hvordan konstruktionen af en maskulin identitet findes i fortællinger om seksuel vold. Fortællingerne fungerer som en måde at bekræfte en kønnet identitet og en måde at fastholde eller genvinde en patriarkalsk orden i gadekulturer (Bourgois 1996:205-214).

Historier om vold kan have funktion som en form for terapi. Ved at fortælle om volden tager fortælleren kontrol over den voldelige hændelse. På denne måde bearbejdes hændelsen gennem fortællingen - noget som i mange i flere kulturer anses som et tegn på mental sundhed (Sandberg, Copes, Tutenges 2015:1172). Dette kan styrke volds ofre, da disse genvinder kontrollen gennem narrativerne.

Historier om vold tjener altså mange formål. '*Indeed, stories of violence report, educate, transmit meaning, create order, construct identity, uphold culture, integrate and deal with experiences, explore taboos and entertain both storyteller and audiences.*' (Sandberg, Copes, Tutenges 2015:1172). Sandberg argumenterer, at indenfor det kriminologiske felt er fortællinger om vold særligt vigtige, da de fænomener som studeres, er sjældne og svære at observere. Kriminelle handlinger foregår ofte i det skjulte. Dermed er fortællingerne vigtige kilder, omend de bærer i sig problematik (Sandberg, Copes, Tutenges 2015:1172).

I 'It's a war out there' laver Andy Hochstetler, Heith Copes og Michael Cherbonneau feltarbejde i St. Louis, Missouri i USA (Hochstetler, Copes, Cherbonneau 2017:74-82). Deres fokus er på de narrativer som informanterne fortæller om deres 'street life'. Informanterne referer til gaden som en krigszone (warzone) (Ibid:77). Ved at referere til gaden som en 'warzone' får informanterne mulighed for at konstruere en identitet, hvor de præsenterer sig selv som soldat. Hochstetler, Copes og Cherbonneau finder, at denne soldateridentitet hjælper informanterne med at håndtere det liv med konstant potentiel vold, som disse har valgt (Ibid:77-78). Accepten af potentiel vold er et kriterium for gadens livsstil, hvilket informanterne godtog. Alliancer blev dannet med den overvejelse, at 'venner' skulle være villige til at udøve vold og til at kæmpe for hinanden. Venners uvillighed til voldsudøvelse blev af informanterne ligestillet med risiko for deres eget liv (Ibid:79-80). Voldspotentialet blev på den måde styrende for hvilke personer informanterne valgte at omgås.

3. Metode og Teori

Nærværende opgaves teoretiske og metodiske mainframe er baseret på narrativ kriminologi. Ved at anvende en narrativ tilgang til undersøgelsens problemstilling, gives der mulighed for at undersøge de legitimeringer af vold, som Hells Angels medlemmerne søger at konstruere. Den narrative tilgang er både en teoretisk tilgang og en analysemetode (Sandberg 2018:234). I dette kapitel redegøres for undersøgelsens analysestrategi og teoretiske begreber. Undersøgelsens empiri vil blive præsenteret, samt refleksioner vedrørende denne. Undersøgelsens litteratursøgning vil blive redegjort for, da denne har bidraget til undersøgelsens litteraturstudie og teori. Sidst følger en diskussion af forskerens rolle i narrative undersøgelser.

Denne undersøgelse tager udgangspunkt i en narrativ forståelse af identitetskonstruktion. Narrativer er talehandlinger, hvor fortælleren aktivt søger at repositioner sig. Fortælleren konstruerer altså sig selv som et moralsk væsen (det moralske selv) gennem gentagne fortællinger af sin livshistorie eller erindring af specifikke hændelser. Disse fortællinger skal ikke tolkes som objektive sandheder, men som fortælleres måde at skabe kontinuitet og stabilitet gennem kulturelt acceptable fortællinger. Dermed bliver kaotiske oplevelser til et sammenhængende og kulturelt legitimt narrativ, som forbinder fortælleren til det sociale og kulturelt accepterede (Ugelvik 2015:24).

Analyse strategi

Den analytiske tilgang anvendt i nærværende undersøgelse kan kategoriseres som det Sveinung Sandberg kalder tematisk narrativ analyse. Den tematiske analyse undersøger hvad fortællingen omhandler såsom formål og mening. Det er fokus på de temaer som træder særligt frem i fortællingerne, som er grundlaget for analysen (Sandberg 2018:242). De temaer som nærværende undersøgelses analyse frembringer, er opstået i et dialektisk forhold hvor læsningen af empirien er styret til dels af opgavens problemformulering, samt en åbenhed for hvad læsningen af materialet frembragte. Med en interesse i at undersøge hvordan voldshandlinger legitimeres i Hells Angels' verden og forandrer sig gennem tid (jævnfør problemformulering), er undersøgelsens empiriske materiale læst med fokus på *voldens begrundelser* og *voldens materialitet*. Lois Presser og Sveinung Sandberg argumenterer, at livshistorier kan bidrage med viden om fremtidige handlinger, da mennesket forstår sig selv som et historisk væsen. Mennesker søger at skabe en sammenhæng mellem fortid og fremtid, og fremtidige handlinger influeres af den fortælling individet gør om sig selv i nutiden (Presser, Sandberg 2015:1). Det kan argumenteres, at en analyse af *voldens begrundelser*, kan give indblik i fremtidig håndtering af konflikter. Ved at se begrundelserne som forklaringer og

legitimeringer af voldens udøvelse, kan det forventes, at Hells Angels medlemmerne vil handle på samme måde i fremtiden. Gennem en analyse af medlemmernes begrundelser for vold får vi adgang til viden om dennes fortolkning af legitim vold. For at kunne få et overblik over voldens historiske udvikling, vil nærværende opgave se på *voldens materialitet*. Voldens materialitet er interessant, da den har taget forskellige former gennem Hells Angels historie. Vold har et performativt udtryk og en analyse af voldens materialitet giver indblik i Hells Angels forståelse af vold og proportionalitet. Ved at se på voldens proportionalitet og udførelse gives der adgang til endnu dybere analyse, da voldens performative karakter fortæller om, hvordan medlemmerne forholder sig til samfundets klassificering af vold. Dette blik giver indsigt i hvordan Hells Angels forstår udførelsen af hvad samfundet ville kalde eksessiv vold, samt hvordan medlemmerne selv klassificerer vold, da det viser hvordan medlemmerne fortolker voldens grænser eller mangel på samme.

Under gennemlæsningen af opgavens empiriske materiale blev det hurtigt tydeligt, at den måde hvorpå fjender italesættes indeholder yderligere begrundelser for at udøve vold. *Italesættelsen af fjender* er en måde at positionere sig på i en konflikt, men det er på samme tid en måde at legitimere udøvelsen af sanktioner mod konfliktens modpart. Et moralsk subjekt kan kun have en høj morale ved at stå i kontrast til nogen uden morale. Et moralsk fællesskab konstitueres gennem deling af moralske værdier, samt en afstand til de umoralske andre som skal kontrolleres, ekskluderes eller sanktioneres (Ugelvik 2015:27). Hells Angels medlemmernes italesættelser af fjender belyser, hvad medlemmerne selv anser som moralsk rigtigt og forkert. Gennem en analyse af Hells Angels fremstilling af fjender opnås et indblik i den konstruktion af en moralsk verden, hvor voldshandlinger bliver legitime – handlingerne kan fortolkes som moralske sanktioner. Det er gennem fjenders mangel på morale, at medlemmerne forhandler sig selv som moralske individer.

Analysens sidste fokuspunkt er *konstruktionen af den moralske verden*. Interessen for dette tema er som nævnt i indledningen grundlaget for specialets undersøgelse. Temaet belyses gennem analysens andre temaer, da *voldens begrundelser*, *italesættelse af fjender* og *voldens materialitet* alle bidrager til at belyse den konstruktion og rationalisering, som Hells Angels medlemmerne gør sig i deres konstruktion af en verden, hvor vold er legitim. Den moralske verden hjælper os til at forstå hvordan volden fortolkes af Hells Angels selv. Den giver et indblik medlemmernes konstruktion af rigtig og forkert. Den moralske verden kan forstås som det Cheryl Mattingly betegner som et moralsk laboratorie (Mattingly 2013:309), hvor morale er noget dynamisk som hele tiden er i forhandling.

Teoretiske begreber

Undersøgelsens teoretiske begreber er valgt med henblik på at belyse opgavens problemformulering gennem analysens fire temaer. For at belyse *voldens materialitet* og *voldens begrundelser* (voldens legitimering), benytter nærværende opgave teori af Etienne Balibar (2002) til at analysere og diskutere *voldens legitimitet*. Ifølge Etienne Balibar findes der legitime former for vold og udøvelse af vold relateret til magt. Vold skal forstås som en intrinsisk del af magtudøvelse, der finder sin legitimitet i en reference til en hegemonisk og institutionaliseret magt som for eksempel loven, Gud eller Staten. På samme måde som vold er en iboende del af magt, er en voldelig reaktion imod magt en ligeså integreret del, hvad der kaldes modvold. Modvold er derfor en legitim form for voldsudøvelse (Balibar 2002:135), da den er en præmis for udøvelsen af magt. Magtudøvelse af vold er centreret omkring historiske idealiteter, som giver denne udøvelse sin legitimitet. Voldens effektivitet afhænger delvist af i hvor høj grad denne er symbolsk og retfærdig. Altså i hvor høj grad den referer til idealitet (Ibid:138). Men volden har også en side som ikke relaterer sig til spørgsmålet om magt. Den relaterer sig til udførelsen af volden, hvor voldens ondskab kommer til udtryk. Voldens ondskab kommer til udtryk som eksessiv vold og mister sin legitimitet, da voldens legitimiteten ligger i proportionalitet og selvforsvar (Ibid:135). Balibar kommer til den konklusion, at den eneste sande legitime brug af vold, ligger i det som han kalder 'forbyggende modvold'. Dette kan karakteriseres som vold ved selvforsvar. Her er volden legitim, da den forebygger udøvelsen af en potentiel ikke-legitim vold. Samtidig skal voldens udøvelse være proportionel med truslen for at forblive legitim (Balibar 2002:139).

Da voldens begrundelser kan tage andre former end forsøg på at referer til samfundets accepterede legitimeringer, benytter opgaven Maquis de Sades begreb *libertiner*. Nærværende opgave anvender udtrykket *libertiner* til at undersøge den nydelse ved vold som til tider kommer til udtryk hos Hells Angels medlemmerne og de tidlige rockere. Inspireret af Cheryl Mattingly anvender opgaven begreber kendt fra Marquis de Sades seksuelle og voldelige univers. Marquis de Sade, som har lagt navn til sadisme, er kendt for at være en inspiration for afvisningen af al etik. Gennem hans fortællinger og ofte voldelige seksuelle historier om sine hovedpersoner, understreger Sade, at vi mennesker 'giver os selv lænker på' ved at efterleve et liv med dyd og etik. Dydighed er ifølge Sade roden til menneskets ulykke. Det er kun gennem fuldstændig forkastelse af dyd og etik, at menneskelig frihed og suverænitet kan opnås (Mattingly 2017:891). Der er dog en vigtig forskel mellem nærværende undersøgelses forståelse af en *libertiner* og Marquis de Sades oprindelige *libertiner*. Sades oprindelige *libertiner* er ikke bundet af noget fællesskab (Mattingly 2017:902).

Mattingly finder, at den største forskel mellem 'street life' og libertinerne fra Sades univers, er de forpligtelser der medfølger et liv som en del af en bande. Det samme gør sig gældende for nærværende undersøgelse, hvor 'Brotherhood' er fundamentet for et rockerliv.

Hells Angels medlemmernes konstruktion af en moralsk verden indebærer en forhandling af dem selv som moralske personer. Ved at undersøge, hvordan medlemmerne forhandler deres *moralske selv*, gives der adgang til en forståelse af den verden de konstruerer. *Det moralske selv* præsenteres i opgaven som et begreb af Cheryl Mattingly. Begrebet er valgt, da det belyser både den moralske verden som medlemmerne konstruerer, samt de forhandlinger som kommer til udtryk i medlemmernes fremstilling af sig selv og andre. Gennem en undersøgelse af, hvordan Hells Angels medlemmerne italesætter fjender, gives indblik i hvordan disse forhandler egen moralsk person. Ifølge Mattingly findes der indenfor det humanistiske felt to dominerende forklaringer på menneskets moralske dannelse (Mattingly 2013). 'The Trial' hvor morale opstår gennem en konstant anklage af individet. I denne poststrukturalistiske tilgang skabes individet og dennes moralske forståelse gennem udøvelsen af institutionaliserede magtstrukturer (Ibid:303). Den anden forklaring er 'The artisan Workshop'. Denne forklaring er karakteriseret ved en mere fri tilgang til morale. Det er individets ønske om at tilpasse sig samfundets normer, som skaber individets moralske forståelse. Tilgangen er stadig poststrukturalistisk, da de moralske normer er dikteret af samfundsbestemte autoritative tekster og praksisser (Mattingly 2013:304). Mattingly påpeger, at begge disse tilgange til morale er problematiske, da ingen af disse tilgange belyser, hvordan individet bevæger sig ind og ud af forskellige moralske verdener. Morale bliver i begge tilgange til en fastlåst entitet og omfatter ikke den forhandling som morale hele tiden gennemgår (Ibid:304-305). Mattingly understreger vigtigheden i en analytisk tilgang til morale, som ikke kun har fokus på morale som praksisser og traditioner af magt, men som også har øje for begivenheders særegenheder og hvad dette betyder for de moralske overvejelser individet står overfor (Mattingly 2013:309). Hun tager udgangspunkt i en moderne fortolkning af Aristoteles, hvor handling og erfaring er grundlaget for al viden (Ibid:307). Ligeledes anses etik for at være en ontologisk basis for alle menneskelige handlinger, da mennesker i handling altid er orienteret mod et gode eller formål. Mennesket stræber altså ikke bare mod overlevelse, men mod at være lykkelige og have det godt (Mattingly 2013:307). Derfor er moralsk vurdering en del af hverdagens begivenheder. Individet vil konfronteres med moralske overvejelser i hverdagens begivenheders særegenhed. Det nødvendiggør en evne til at afveje 'det bedste gode' i enhver situation – hvorfor det er så nødvendigt at kultivere en ærbar karakter (Ibid: 308-309). For at undersøge de aspekter af det moralske selv, som opstår og forhandles i hverdagens begivenheder, er

det nødvendigt med en analytisk tilgang som ikke kun har syn for moralske traditioner og magtstrukturer, men som samtidig ser individets frihed og forsøg på at navigere i hverdagens moralske dilemmaer. Mattingly argumenterer, at moralske forhandlinger opstår i hvad hun kalder 'det moralske laboratorie'. Laboratoriet er et metaforisk sted, hvor individet er forskeren som eksperimenterer med sit eget liv. Det er her i laboratoriet, at nye eksperimenter afprøves og mennesket forhandler sig selv som et moralsk individ (Ibid:309). Ved at anvende Mattinglys begreb om det moralske laboratorie kan undersøgelsens empiriske selvfortællinger betragtes som moralske laboratorier.

Valg af empiri

Undersøgelsens empiri er valgt med henblik på at få et bredt tidsmæssigt perspektiv. Dette er opnået ved at anvende interviews, selvbiografier samt et manifest. Materialet dækker over en tidsperiode fra de første danske rockere i 1960'erne og Hells Angels Denmarks begyndelse til konflikten med indvandrerbanderne i 2008. Materialet består af en bog med interviews af de første rockere skrevet af Henrik Krüger i 1979, to selvbiografier af Jørn Jønke Nielsen fra henholdsvis 1985 og 2014, et interview i tidsskriftet Faklen fra 1998 med to Hells Angels medlemmer, samt Jim Tinndahn fra Bandidos (Web1) og Sjakalmanifestet produceret af Hells Angels medlemmet Jørn Jønke Nielsen anno 2008. Manifestet var ved nærværende undersøgelses begyndelse at finde på Hells Angels Denmarks officielle hjemmeside. På et tidspunkt mellem februar 2019 og april 2019 er manifestet fjernet fra Hells Angels hjemmeside, men er udgivet i 'Jeg lever stadig' af Jørn Jønke Nielsen (2014). Manifestet er nedskrevet og vedhæftet nærværende opgave som bilag.

Empirisk refleksion

Selvbiografierne og Sjakalmanifestet kan betragtes som førstehåndskilder, da de er skrevet af Jønke selv uden større redigering fra anden side. Jønke er en af de få Hells Angels medlemmer, som har udgivet materiale han selv har skrevet. Opgaven har valgt at se Jønke som repræsentant for Hells Angels, da han er Hells Angels Denmarks officielle talsmand. Han har været en del af Hells Angels Danmark siden klubbens oprettelse, har slået ihjel for klubben og er i Hells Angels et respekteret og anerkendt medlem. Selvbiografiske fortællinger skal læses som påvirket af den sociale kontekst i hvilken de fortælles. Tid, sted, fortæller og publikum former fortolkningen og effekten af fortællingerne. Fortælleren påvirkes ligeledes af sociale og politiske interesser, som er med til at forme fortællingerne (Sandberg 2016: 156). En selvbiografi kan klassificeres som en narrativ livsfortælling. I livsfortællinger bringes forskellige erfaringer og oplevelser sammen til én fortælling.

Livsfortællinger integrerer fortid med nutid og giver fortælleren retning og formål (Sandberg 2016:159). At studere autobiografiske narrativer har fordele og ulemper. Da mennesket er kodet af samfundet, vil dette påvirke fortællingen og hvordan denne fortælles. Fortællingerne er udvalgt af fortælleren og formes af diskurser, social kodning, forvrængede minder eller kan være fabrikerede fortællinger (Baumeister, Stillwell, Wotman 1990:995). Den narrative tilgang er god til at undersøge motivationer og selvfrestillinger, hvor sandheden er ikke det vigtigste. Ved at have fokus på hvad som fortælles og hvordan det fremstilles, gives der indblik i fortællerens motivationer.

En del af opgavens empiri er et interview i Faklen. Deltagerne i interviewet er medlemmerne Jønke og Blondie fra Hells Angels og Jim Tinndahn som på daværende tidspunkt var præsident for Bandidos MC. Interviewet kan analyseres som et narrativ. Det er vigtigt at understrege at deltagerne i interviewet ikke er objekter, som udtrykker objektive sandheder, men ligesom i narrativ forskning bliver deltagerne betragtet som subjekter, der er aktivt engagerede i meningskabelse (Kvale, Brinkmann 2014:19). Som ved anden poststrukturalistisk forskning, anerkendes det, at deltagerne er underlagt strukturelle, ideologiske og diskursive rammer. Men deltagerne producerer aktivt mening og kan søge at påvirke diskurser (Ibid: 19). Interviewet kan klassificeres som et fokusgruppe interview. S sammensætningen af gruppen bestemmer det empiriske materiale. Når gruppen består af individer der allerede kender hinanden, får udtalelserne en karakter af social kontrol. At interviewet foregår i gruppe, influerer hvad der siges, ligesom hvad der kan siges betinges af deltagernes sociale positioneringer (Halkier 2010:125). Det kan argumenteres, at hele præmissen for interviewet i Faklen, leder Jønke, Blondie og Jim Tinndahn mod konsensus.

Bogen 'Action, mand!' må betragtes som andenhånds kilde, da den under tilblivelse er redigeret af Henrik Krüger. Udtalelserne i bogen må antages at være påvirket af spørgsmål fra Krüger og flere af interviewene har karakter af fokusgruppe interviews. Som tidligere argumenteret vil fokusgruppe interviews med personer som kender hinanden, fører gruppen mod konsensus og få karakter af socialkontrol (Halkier 2010:125). Især hos de tidlige rockere og Hells Angels hvor broderskabet er essentielt for livsstilen, kan det argumenteres, at udtalelser påvirkes af brødrenes tilstedeværelse. Det er ligeledes vigtigt at bemærke, at fortællingerne i bogen er udvalgt af Krüger. Bogen er inddelt i emner, og under hvert emne må det antages, at Krüger har udvalgt de udtalelser han har anset som repræsentative for emnet.

Litteratursøgning

Nærværende opgave har benyttede sig af søgeteknikkerne 'systematisk søgning' og 'kædesøgning' (Rienecker, Jørgensen 2012:148-149). Disse søgninger har blandt andet være med til at undersøge hvilken litteratur der findes vedrørende narrativer om vold. Søgningernes formål har også været med til at frembringe litteratur med relevant teori og metode, samt litteratur med problemstillinger anvendt i analyse og diskussion af opgavens analytiske resultater.

Søgningerne viste, at der allerede forefindes en stor mængde litteratur vedrørende narrativer om vold. Trods en omfattende søgning på autobiografiske fortællinger om vold fra voldelige subkulturer, har nærværende undersøgelse ikke fundet litteratur af samme problemstilling som nærværende undersøgelse ønsker at besvare. Dette understreger opgavens relevans og vigtighed.

Grundet tidsbegrænsning og af praktiske hensyn har nærværende undersøgelse valgt at fokusere på narrativer om vold indenfor det kriminologiske felt, samt vold relateret til subkulturer. Da undersøgelsen fokuserer på Hells Angels medlemmers egne fortællinger om vold er litteratursøgningen afgrænset til subkulturer kendt for deres voldelige livsstil. Denne afgrænsning er også valgt med henblik på relevans for nærværende undersøgelses forskningsspørgsmål og formål.

Forskerens rolle i narrativ analyse

Da den narrative tilgang er baseret på en socialkonstruktivistisk forståelse af verden, vil følgende afsnit overveje hvad dette betyder for nærværende undersøgelses metodevalg og resultater.

Som tidligere argumenteret i opgaven (se afsnit om narrativers udsigelseskraft), er den narrative tilgang baseret på en social konstruktivistisk erkendelse af verden. Nærværende undersøgelses tilgang kan beskrives som en del af det fortolkningsvidenskabelige paradigme. Formålet med forskning i dette paradigme er at undersøge, hvordan mennesket forstår verden. Der er fokus på de beskrivelser mennesket gør om sig selv. De beskrivelser mennesket gør om sig selv, deres opfattelser og oplevelser, er det som giver deres handlinger mening (Launsø, Rieper, Olsen 2017: 65). Disse beskrivelser er en forudsætning for at forstå menneskers handling, motivationer og intensioner. Som tidligere argumenteret er menneskets erkendelse af virkeligheden ikke uproblematisk. Den er struktureret af socialt accepteret sandheder (Jf. narrativer udsigelseskraft).

En præmis for det fortolkningsvidenskabelige paradigme er, at mennesket hele tiden foretager fortolkninger af verden og sociale fællesskaber. Disse fortolkninger er vigtige for at kunne agere i den sociale verden og er struktureret af kulturelle forståelser. Dette betyder, at sociale fortolkninger

er kulturelt betinget. Dermed kommer forskerens rolle til at spille en betydning for undersøgelsers resultater. Forskeren er ligesom alle andre mennesker struktureret af kulturelle forståelser og fortolkninger af den sociale og fysiske verden (Ibid:66). Forskeren er påvirket af faglige traditioner og de begreber, som forskeren anvender, kan være langt fra den måde hvorpå informanterne opfatter og fortolker deres oplevelser af verden.

Nærværende opgaves undersøgelse af Hells Angels medlemmers egne fortællinger om vold er påvirket af de valg, som forskeren træffer undervejs i undersøgelsen. Da undersøgelsens empiri er relativt omfangsrig, har det været nødvendigt at sætte fokus på analytiske temaer. Disse temaer er udvalgt af forskeren og påvirker opgavens resultater. Ved at sætte fokus på bestemte temaer, kan det argumenteres, at anden relevant viden om Hells Angels vil blive overset. Forskeren træffer under undersøgelsen hele tiden valg, og resultaterne er et produkt af forskerens interesser og undersøgelsens formål.

4. 'De vilde engle'

Rockerkulturen i Danmark så dagens lys i slutningen af 1960'erne. Nogle unge 'rødder' kaldet 'De vilde Engle' med Bjørn Andersen i spidsen, lagde grundlaget for det senere Hells Angels Denmark MC. Læderjakkerne, som de blev kaldt, brugte enhver lejlighed til at provokere 'borgerdyrene'. De var en flok unge mænd i læderjakker, som var vilde med motorcykler, damer og slagsmål (Kragh 2017:86). Allerede i 1950'erne begyndte de unge drenge, senere Vilde Engle, at opsøge ballade i takt med den voksende rockkultur i USA. Musikken, tøjstilen og livsstilen tiltalte de unge danskere, som var trætte af en tilværelse med manglede spænding (Krüger 1977:20-22). Op gennem 60'erne og 70'erne gjorde de unge rockere større og større profil af sig og i slutningen af 1970'erne var bikerkulturen en udbredt hobby i Danmark.

I dette kapitel analyseres det første empiriske materiale, som er bogen 'Action,mand! Rockerliv i Danmark' (1977) af Henrik Krüger. Bogen bygger på nogle interviews med nogle af Danmarks første 'rockere'. Inspireret af den voksende rockkultur i USA begyndte nogle unge mænd i Danmark at opsøge sjov og ballade. Bogen er valgt som første empiriske materiale, da det tilbyder en indsigt i den tidlige 'rockerkultur'. Interviewene er især kendetegnet ved en uhøjtidelighed, som også kommer til udtryk ved italesættelsen af voldelige episoder.

Voldens begrundelser

I dette første empiriske materiale bliver volden begrundet i kedsomhed samt en følt provokation. Bjørn Andersen beskriver, hvordan han allerede fra en ung alder havde svært ved at sidde stille og kom i problemer i skolen. Han beskriver, hvordan han ofte blev sendt på rektors kontor for at få en røvfuld (Krüger 1977:15). Han ville gerne være med, hvor der skete noget og fortæller om en episode ved en Tommy Steele koncert i Enghave-parken. En masse unge mænd var mødt op, men havde ikke penge til at komme ind, så de stormede pladsen. '*Det var mægtigt. Man var med, hvor der skete noget.*' (Krüger 1977:21). 'Man var med, hvor der skete noget,' som Bjørn Andersen formulerede det. Han fortæller ligeledes om nogle optøjer ved Saga Biograf i 1969. De tidlige rockere var nemlig ikke blege for at tage kampen op mod en provokation. Især følte Englene sig ofte provokeret af den venstreorienterede fløj. Filmen 'De Grønne Djævle' med John Wayne havde premiere i Saga Bio den 5. maj 1969, hvor Bjørn sammen med de andre engle var taget ud for at opsøge et slagsmål. På et tidspunkt kom Bjørn Andersen væk fra de andre engle under optøjerne. Han hoppede på en sporvogn og kørte forbi politiet og en flok venstreorienterede demonstranter. '*Men da jeg var kommet om på den anden side af kødranden, følte jeg mig lidt ensom, og skubbede mig tilbage til gutterne igen. Man*

vilde jo nødt til at gå glip af noget.' (Andersen i Krüger 1977:70). Bjørn Andersen fortæller om samme aften:

'Den samme aften var der nogle af 'de små' fra vores klike, der kom i klammeri med politiet. Det var plastikrockere med 'Lillebror' i spidsen. De var kommet for sent til selve showet, men de ville også have noget morskab. På det tidspunkt var de røde væk, så der var kun de platfodede (politiet red.) at muntre sig med.' (Andersen i Krüger 1977:70-71).

Denne lyst til at opsøge ballade kommer til udtryk mange gange gennem bogens interviews. Englene får karakter af en moderne libertiner (Mattingly 2017), som er ligeglad med samfundets regler og love. De fulgte egne lyster og kunne ikke lade et godt slagsmål gå dem forbi.

'Vi bliver altid skudt en helvedes masse forskellige motiver i skoene. Men når vi en gang imellem har været indblandet i større ting, har der som regel kun været to årsager. For det første ka' vi ikke fordrage subjekter, som bliver hjulpet i hoved og røv af samfundet, men som alligevel altid skal gøre vrøvl. Og når de går til yderligheder, synes vi, at de må bremses. Og for det andet elsker vi action. Vi ka' simpelthen ikke holde os væk, når der er rav i gaden.' (Andersen i Krüger 1977:73).

Udtalelsen fra Bjørn Andersen bærer præg af en 'libertiner mentalitet'. Englene elskede action så meget, at de opsøgte slagsmål. Dette indikerer en form for nydelse i deltagelse af vold (Mattingly 2017).

En tredje begrundelse for udøvelse af vold er selvforsvar. Under urolighederne foran Saga Biograf, kom Bjørn Andersen op at sloges med en af demonstranterne. Han fik fyren ned at ligge. Lidt efter kom Bjørn i konfrontation med fyrens kæreste. Han fortæller:

'Hans kvindemenneske gik helt agurk. Nu har jeg det sådan, at jeg hellere vil sloges mod ti mand end med én kvinde. Men hun var helt vild og begyndte at slå løs på mig. Og så måtte jeg jo dæmpe hende med en flad. Det er ellers noget, jeg sjældent gør.' (Andersen i Krüger 1977:68)

I denne episode endte Bjørn med at slå en kvinde. Dette anses ikke for at være mandligt. Bjørn begrundede sin handling i, at kvinden var helt hysterisk og overfaldt ham. Han udtaler, at han normalt hellere vil sloges mod ti mand end én kvinde, hvilket indikerer en måde at forhandle sin tabte maskulinitet. Selvom Bjørn Andersen italesætter hændelsen som selvforsvar, kan hans italesættelse af volden læses, som en måde at opretholde en patriarkalsk orden. Phillipe Bourgois fandt i Harlem, New York, at vold mod kvinder i gaden er et forsøg på at genetablere en tabt patriarkalsk orden

(Bourgois 2003:213-217). *'Motorcykelsjakket er et mandesamfund. Ikke noget med ligestilling her.'* (Andersen i Krüger 1977:90). Rockerne omtaler da også kvinder som kællinger, slappe skeder og madammer (Krüger 1977:90-95). Selvom rockerne insisterer på, at kvinderne fik noget ud af deres tid med rockerne – hvad de sikkert gjorde -, så er rockernes verden en mandsdomineret verden, hvor kvinder ikke bliver anset som ligeværdige. I en rockers verden er hierarkiet hans brødre, så hans 'kværn' og til sidst hans hund og pige (Kragh 2017:165). Bjørn Andersen siger, at han helst ikke vil slå kvinder, men er samtidig en del af et subkultursamfund, hvor kvinder ikke er manden lige. Hans 'dæmpelse' af kvinden med en flad indikerer et forsøg på at genvinde en patriarkalsk magt i gaden, hvor Bjørns maskulinitet blev truet. Resten af argumentationen tager form, som det selvforsvar Balibar kalder forebyggende modvold, da kvinden jo slog løs på ham, og at han derfor måtte slå for at dæmpe hende og dermed truslen (Balibar 2002:135).

Italesættelser af fjender

Englene havde flere såkaldte fjender. Især fremmedarbejdere og de politisk venstreorienterede. Bjørn Andersen beskriver de unge 'røde', som desmerdyr (Krüger 1977:74). Han beskriver, hvordan hippierne kastede en sten efter en politimand, som kunne have kostet politimanden livet. Hippierne fremstilles i Bjørn Andersens fortælling, som nogle mennesker der ikke kan finde ud af at opføre sig ordentlig, og som under slåskampe opfører sig som små gnavere. Hippiernes kampstil bliver beskrevet som stående i modsætning til rockernes opsøgende kampstil (Ibid:74-75).

Fremmedarbejdere italesættes ofte som spaghettierne eller fejlfarverne. De bliver beskrevet som dovne og misbrugere af den danske velfærd. De har ikke respekt for piger (Ibid:50).

'Min afsky for fremmedarbejdere ligner nok til en vis grad den afsky, folk nærer for englene. Så længe de er i grupper forsøger de ikke at tilpasse sig. Og når de ikke gør det, er de ødelæggende anderledes. Jeg har intet imod de fremmedarbejdere, der forsøger at tilpasse sig og som passer deres arbejde. Men jeg er imod dem, der bare hænger her uden at bestille noget.' (Andersen i Krüger 1977:54).

Krigen mod fremmedarbejderne udviklede sig voldsomt gennem årene med flere dødsfald på begge sider. Når venner af englene kom i konflikt med de fremmede, bredte der sig en voldsom hævnstemning blandt englene overfor alle fremmedarbejdere. Ikke kun de fremmedarbejdere, som havde været en del af konflikterne, har måtte opleve overfald (Krüger 1977:56-58).

Englene blev i 1969 hyret til at holde justits på et cafeteria, hvor en græker tidligere havde angrebet dørrmanden to gange med en kniv. Grækeren dukkede op og blev bedt om at forlade stedet.

'Han svarede med at slå ud efter mig, og jeg greb ham i reverset. Så forsøgte han at trække sin kniv. Det var en mora-kniv. Men skeden fulgte med, og jeg kom til at skrubgrine. Da han slog ud efter mig med skæftet, nikkede jeg ham en skalle, så han gik i gulvet og tog kniven fra ham. Men han var sej og blev ved med at komme igen.' (Andersen i Krüger 1977:51).

I denne fortælling har Andersen overtaget. Selv om modstanderen har en kniv, så latterliggøres han, da han ikke kan finde ud af at bruge den. Andersen har overskud nok i situationen til at 'skrubgrine' og modstanderen latterliggøres yderligere. Historien afsluttes ved at medgive, at modstanderen var sej nok til at komme igen. Dette indikerer et forsøg på at forhandle egen position i fortællingen, da Bjørn Andersen ved at have en sej modstander som han så nemt overvinder, selv må være en dygtig slagsbror.

Voldens materialitet

De Vilde Engles fortællinger om vold karakteriseres ved at være underspillet. Englene bruger ofte udtrykkene et 'gok' eller et 'klask' om den vold, som de anvender. 'Han fik et gok' (Krüger 1977:68) er en vending, som går igen i deres fortællinger. I bogen anvender Krüger et citat fra en som har oplevet et 'gok' for at anskuelige gøre hvad 'gok' indebærer. 'De slog med jernkæder og sparkede med store støvler.' (Ibid:69).

I bogens sidste del interviewer Henrik Krüger nogle rockere, som kaldes ved bogstaver. Interviewet betegner overgangen til den nye rockerepoke i 1970'erne (se næste kapitel). Han interviewer nogle unge rockere, om det han betegner som et yderpunkt i 'rocker action'. Yderpunktsepisoden udspillede sig til Roskilde Beat Festivalen 1975, hvor rockerne gjorde sig bemærkede med mange voldsomme overgreb (Krüger 1977:137). F.eks. valgte en af rockerne at voldtage en pige, da hun kom til at vælte hans øl. Hele situationen italesættes, som en del af alt det 'spas', der foregik på festivalen. Historien bliver fortalt, som en indskydelse mellem en fortælling om hærværk med en kulsyreslukker og de toiletforhold, som festivalen leverede. Den interviewede M fortæller:

'Der var også en flipper-pige, der vadede lige ind i en af gutterne og væltede hans bajer. 'Ved du hva' det koster?' spurgte han. 'Næh' svarede hun. 'Du skal kneppe'. Og så røg han på hende og kneppede hende, mens hun skreg om hjælp, mand. Der kom en stor flipper og ville hjælpe hende, men han blev jaget væk. Og så kom der tre gutter mere, som kneppede hende.' (Krüger 1977:139).

'Kneppede hende' er det ordvalg M bruger om en gruppevoldtægt. Det skal nok lige understreges, at interviewet er et gruppeinterview, og at dette har en indflydelse på den retoriske ramme for

fortællingerne. Når interviews foregår i form af gruppeinterviews, er det vigtigt at have for øje, at interviewpersonerne er påvirket af deres brøders tilstedeværelse og dette er med til at strukturere, hvordan der kan snakkes om volden. Ved at bruge udtrykket 'kneppede' bliver det voldelige element i historien nedtonet. Hændelsen er helt tydeligt en meget voldsom og excessiv brug af vold som på ingen måde er proportionel med forbrydelsen - voldtægt som straf for at vælte en øl (Balibar 2002:135). Steffen Jensen finder i sit arbejde i Cape Town, at seksuel vold mod kvinder handler om at konsolidere egen maskulinitet (Jensen 2008: 92-93). Gruppevoldtægten af kvinden kan tolkes, som en måde at understrege rockerne maskuline broderskab på. Voldtægten af kvinden bliver for rockerne et redskab for at understrege deres maskulinitet, samt en måde at forstærke broderskabet.

S fortæller om Roskilde Beat Festivalen: *'Nå, skeden snupede guitaren ud af hænderne på stodderen og pandende ham en ordentlig en i skallen med den. Og jeg svingede pigen rundt i de brændende fakler, så hun skreg og hylede.'* (Krüger 1977:140). Efterfølgende reflekterer S over, hvorfor de andre 'flipperne' ikke kom deres venner til undsætning. Han mener, at flipperne var så mange, at de sagtens kunne have hjulpet. At S reflekterer over dette indikerer, at han forsøger at fralægge sig ansvaret for hændelsens voldelige materialitet. Det gør han ved at referere til dem, som ikke hjalp, men som kunne have hjulpet. Han forsøger at forhandle sin egen moralske karakter ved at påpege andres manglende indgriben. De andre fremstilles på denne måde som uetiske og umoralske. Dermed bliver de ansvarlige for ikke at have afbrudt voldsepisoden. Igen er volden særlig excessiv, da grunden til volden var, at fyren ikke ville give 'skeden' sin guitar og at pigen ikke ville have sex med rockeren.

Narrativerne fortalt af Bjørn Andersen og de 'gamle' engle bærer også præg af excessiv vold. Men i englens fortællinger er deres modstandere ofte portrætteret som lige voldsomme. F.eks. fortæller Rensekarl, at englene ved et fredsmøde med fremmedarbejderne blev opmærksomme på, at fremmedarbejderne besad skydevåben, hvilket englene ikke gjorde (Ibid:54). Der fortælles også, hvordan 'de røde' sparkede en gravid pige, så hun måtte indlægges på hospitalet (Ibid:66). Ved at italesætte, hvordan deres modstandere benytter sig af grov vold, forhandler englene deres egen brug af grov vold. Voldshandlingerne fremstilles som proportionelle, da englens fjender og modstandere benytter samme hårde metoder som rockerne selv. Volden får på den facon karakter af 'forebyggende modvold' eller hvert fald karakter af 'modvold' (Balibar 2002:135).

Den moralske verden

I Cheryl Mattinglys brug af Marquis de Sade på gadebander referer hun til en samtale i en af Sades historier, hvor en præst siger til en Libertiner; *'It is impossible, Monsieur, to find happiness in the*

exercise of crime' (Mattingly 2017:893). Libertineren er ikke enig, men mener, at en mand finder glæde ved at følge sine lyster. Englene lod sig ikke bekymre eller styre af lovligheden af deres handlinger. De elskede action og opsøgte den gerne. De levede efter egne regler og fandt stolthed i at blive betragtet som ballademagere (Krüger 1977:89).

'Det rager mig ikke, hvad andre synes, jeg bør og ikke bør gøre. Heller ikke gutterne. Jeg gør, hvad der passer mig. Det har jeg altid gjort. Og hvis nogen synes, de ikke kan lide mig af den grund, er det deres hovedpine. For jeg ændrer mig ikke.' (Andersen i Krüger 1977:128).

Men sjov er langt fra englernes eneste motivation for at anvende vold. Gennem bogens interviews er det særlig kendetegnende for englernes fortællinger, at der forelå en følt provokation, når englene skred til voldelige midler. Mattingly argumenterer, at moralsk vurdering er en del af hverdagens begivenheder. Mennesker afvejer 'det bedste gode' i enhver situation for at kultivere en ærbar karakter (Mattingly 2013:308-309). Englene fortæller, hvordan de opsøgte slagsmål med demonstranter for at lære dem at opføre sig ordentligt (Krüger 1977:66-71, 74). Bjørn Andersens udtalelse ovenover repræsenterer ham som værende ligeglad med rigtig og forkert. Men andre gange under interviewene med Henrik Krüger, giver Bjørn Andersen udtryk for at ville vise andre, hvad som er rigtigt og forkert. Dette indikerer en forhandling af det moralske aspekt i sine handlinger. Det kan argumenteres, at Bjørn Andersen ubevidst søger at give sine voldshandlinger merit. Der konstrueres en verden, hvor det er okay at hævne uretfærdigheder og forsvare sine venner. Men samtidig konstrueres en verden, hvor det er okay at lave ballade for actionens skyld.

Delkonklusion

I dette kapitel er der blevet vist, hvordan de tidlige rockere, De Vilde Engle, opfattede vold og slagsmål som en legitim måde at more sig på. Englene opsøgte gerne slagsmål for sjov, men i deres italesættelser af voldsepisoder og voldshandlinger gives der alligevel ofte udtryk for en følt provokation. Især følte englene sig provokeret af fremmedarbejdere og venstreorienterede grupper, som englene syntes skulle sanktioneres. De venstreorienterede grupper som englene kaldte 'de røde', skulle irettesættes, da englene ikke kunne acceptere, hvordan disse grupper udnyttede den danske velfærd og alligevel altid skulle brokke sig. Irettesættelsen af fremmedarbejderne blev ligeledes begrundet i udnyttelsen af den danske velfærd. Især krigen mod fremmedarbejderne blev særlig voldsom. I de narrativer som englene fortæller, nedtones voldens materialitet. Italesættelserne om voldens materialitet karakteriseres ved at blive beskrevet med 'et gok' eller 'et klask'. Bjørn Andersen beskriver irettesættelsen af en kvinde, som overfaldt ham med en 'dæmpelse'. Englene italesætter

deres fjender som grove og voldsomme. Ved at italesætte deres fjender på denne måde kommer rockernes voldshandlinger til at fremstå som legitime og proportionelle med den trussel, som deres fjender udgør. Englene fremstiller sig selv som lige glade med det borgerlige samfund, men deres legitimeringer af vold forhandles alligevel med referencer til andres forkerte handlinger. Kapitlet har vist, hvordan vold mod kvinder kan forstås som en måde at opretholde den patriarkalske orden i rockernes mandsdominerede verden. Gruppevoldtægter og voldelige irettesættelser af kvinder kan argumenteres at konsolidere rockernes broderskab. Gennem irettesættelsen af kvinder får rockerne styrket det maskuline sammenhold i deres klub. Seksuel vold mod kvinder italesættes gentagne gange i det første empiriske materiale, men træder især frem i den sidste del af bogen, som Krüger kalder for overgangen til den nyere rockerepoke (Krüger 1977:137-140). Dette kan tænkes at være påvirket af de danske kvinders stigende rettigheder og frihed. Kvindernes frigørelse nødvendiggør for rockerne udøvelsen af seksuel vold, som en måde at fastholde og konsolidere den patriarkalske livsstil i deres subkultur.

Den narrative analyse har i dette kapitel bidraget med indsigt i, hvordan englernes fortællinger fremstiller englenerne med et ønske om at stå i modsætning til 'borgerdyrene', men hvordan disse alligevel referer til samfundsaccepterede legitimeringer om udøvelsen af vold.

5. Unionen og konflikten med Bullshit

I København dukkede der i 1970'erne mange nye motorcykelklubber op - ligeledes andre steder i landet. De nye klubber var ifølge Ambro Kragh inspireret af de amerikanske Hells Angels og var kendetegnet ved råhed, vold og kriminalitet (Kragh 2017:89). Disse nye klubber lagde grundlaget for det spirende rockermiljø, men havde dengang funktion som weekendfænomen. Fire af de nye motorcykelklubber skilte sig ud, og slog sig i 1977 sammen til 'Unionen' der i 1979 bliver prøvemedlemmer i Hells Angels. Klubberne var Nomads, Galloping Goose, Dirty Angels og Iron Skulls (Ibid:91). Nomads, Galloping Goose og Dirty Angels delte i 1976 Nørrebro med rivalerne Filthy Few. Filthy'erne ville ikke indskrive sig de andre klubbers regler og var imod salget af hash, hvad de andre klubber var begyndt at handle med. De andre klubber var til gengæld godt trætte af Filthy Fews grove vold og attitude. Dette resulterede flere gange i voldelige sammenstød (Krüger 1977:147). Efter mordet på 18-årige Johnny Jensen (Filthy Few supporter) på 'Daddys Dance Hall' i 1977 var krigen mellem klubberne godt i gang. Nomads flyttede omkring samme tidspunkt i klubhus på Islands Brygge og endte i adskillige sammenstød med Nøragersmindebanden fra Amager. I november 1977 angriber Nøragersmindebanden Nomads klubhus på Islands Brygge, hvor der bliver udvekslet pistolskud og en ung mand fra Amager dør. Krigen er nu godt i gang med Unionen på den ene side og Nøragersmindebanden med Filthy Few på den anden side. Unionen bliver sidenhen til Hells Angels første Chapter i Danmark og Filthy Few og Nøragermindebanden slår sig sammen til Bullshit med præsidenten Makrel i front. Krigen mellem banderne ender med otte dødsfald hvoraf nogle af de unge mænd kun var 18 år gamle (Ibid:147-156).

Analysens andet empiriske materiale, er en selvbiografi af Jørn 'Jønke' Nielsen. Jønke har været med i Hells Angels fra deres fuldgyldige optagelse. Han var en del af Nomads, sidenhen en del af Unionen, der senere blev til det første Hells Angels Chapter i Danmark. Selvbiografien 'Mit liv' (1985) er en fortælling om Jønkes liv fra fødsel og frem til dagen inden mordet på Makrel – lederen af Hells Angels rivaliserende MC-klub Bullshit, som Jønke idømmes 16 års fængsel for. I dette kapitel anvendes bogen som en kilde til indsigt i Hells Angels forståelse og brug af vold. Bogen danner rammen for kapitlets analyse af voldens begrundelser og legitimeringer, samt til at undersøge den moralske verden som rockerne konstruerede i klubbens første tid i Danmark.

Voldens begrundelser

Jønkes første selvbiografi er gennemsyret af fortællinger om vold. Vold på grund af kedsomhed, selvforsvar, provokationer, hævn, krig og principper. Især hævnaktioner fylder meget i Jønkes

fortællinger (Nielsen 1985). I det miljø Jønke færdes i, er broderskabet grundlaget for al handling og det er derfor helt utænkeligt ikke at hævne vold eller provokation mod en 'rockerbror'.

Jønke fortæller om en episode, hvor to medlemmer af Unionen blev overfaldet på et diskotek, mens de sad og fik en øl. De blev slået ned af én mand. Ti Nomads, fem Dirty Angels og et par medlemmer af Galloping Goose tog efterfølgende afsted for at hævne deres brødre. Manden som begik overfaldet blev slået i gulvet og sparket gentagne gang. Jønke fortæller afsluttende: *'Som slutning på afstraffelsen fik han senerne på den ene hånd skåret over. Øje for øje. Tand for Tand. Det var det vi gik ind for. Og lidt til.'* (Nielsen 1985:63). Hævnaktionerne i bogen foregår ofte med mange mod få. De som er ude for at hævne tager afsted i store grupper. Jønke fortæller, hvordan det i 'gamle dage' handlede om at være flest for at vinde et slagsmål. Noget som han senere har fået revideret (Ibid:36,44). At tage mange afsted for at straffe én mand, samt at skære denne mands sener over kan anses for eksessiv vold. Jønke forsøger at forhandle episoden ved at referer til det gamle testamente med citatet 'Øje for øje' (Balibar 2002:134). Hævnaktionen er dog eksessiv, da manden som straffes, 'kun' har slået de andre i baghovedet og den afstraffelse, som han modtager, overgår den vold han selv har foretaget. Ved at tilføje 'Og lidt til' i sin voldsbegrundelse indikerer Jønke, at han er bevidst om voldens karakter. Han indikerer, at han kender grænsen for hævnens proportionalitet og ved, at volden kan fortolkes som eksessiv og forkert. Ved at tilføje 'Og lidt til', fortæller Jønke os, at han kender spillereglerne for proportionalitet, men at Hells Angels ikke følger disse regler. Hells Angels følger egne regler.

Overnævnte episode demonstrerer, hvordan voldsepisoderne ofte bærer flere legitimeringer. Den overordnede begrundelse ligger i overfaldet på Jønkes venner, men samtidig nævner Jønke, hvordan Hells Angels går ind for 'Øje for øje'. Hermed referer han til afstraffelse som en principalsag. Referencen øje for øje henviser dog til en proportionel afstraffelse og Hells Angels går ind for 'lidt til' som tidligere argumenteret. Vold som princip betyder, at volden formidler brud på uskrevne/skrevne regler. Under et fængselsophold afsonede Jønke i åbent fængsel og lånte en medindsat 80 kr, som denne ikke betalte tilbage. *'Jeg må indrømme, jeg syntes mine medfanger var en flok vatpikke. Han havde skyldt dem penge i dobbelt så lang tid, som han havde skyldt mig – og de gjorde intet.'* (Nielsen 1985:195). Jønke indikerer i citatet, at han blev nødt til at handle, da han ellers ville være en vatpik som sine medindsatte. Han er klar over, at en voldsepisode vil koste ham pladsen i det åbent fængsel – *'Men – principperne frem for alt.'* (Nielsen 1985:197). Volden fremstilles som legitim, da den formidler rigtig og forkert handling. Manden som skyldte Jønke penge blev sparket i hovedet og fik tæsk indtil han lå helt stille (Ibid:195-196). Jønke blev efterfølgende fortalt, hvordan

manden blev båret ud af fællesrummet med et lagen over sig. Han skriver om episoden: *'Tak skæbne, tænkte jeg – nu havde jeg vel for fanden ikke slået ham ihjel. Det var ikke ligefrem 80 kr og et princip værd. Vold med døden til følge. Hvad kunne det give? Fire-fem år, måske. Det er surt at hedde Kurt.'* (Nielsen 1985:198). Ærgrelsen for Jønke ligger i den potentielle straf og ikke ved den skade han potentielt har forårsaget. Under fortællingen i bogen indikerer Jønke ikke fortrydelse over sin handling gennem medlidenhed eller sympati for sit voldsoffer. Han ærgrer sig udelukkende over de konsekvenser, som handling får for hans frihed. Ved at følge Balibars resonans, er Jønkes handling kun vold grundet de forventede konsekvenser (Balibar 2002:139). Jønke ved, at voldshandlingen koster ham pladsen i det åbne fængsel, og han kender straffen for vold med døden til følge. Fjernes disse konsekvenser, er volden ikke vold men en kommunikationsform, hvorved Jønke konfronterer den mand, som har begået en uret mod ham. Men Jønke er klar over den 'modvold', som venter ham og ved derfor, at handlingen er vold og ulovlig. Han vælger at udøve volden alligevel – grundet principper. Handlingen er ikke en indskydelse, men noget som Jønke gennem sin fortælling leder op til. Han ved, at han vil udøve vold for at give manden en lærestreg. Dette kan tolkes som, at volden set fra Jønkes perspektiv kan forstås som proportionel med overtrædelsen af uskrevne regler. På den anden side kender Jønke straffen for sin handling – han mister sin plads i et åbent fængsel. Dette indikerer, at han ved, at volden er eksessiv set fra et samfundsmæssigt perspektiv, men at Jønke selv anser eksessiv vold som et kommunikationsmiddel. Jo mere eksessiv vold – jo stærkere formidles hans budskab. Og her er budskabet, at lånte penge skal tilbagebetales.

Konflikten med Nøragersmindebanden, senere Bullshit, italesættes flere gange i bogen som en krig (Nielsen 1985:85-87). Ved at anvende en metafor som krig åbnes mulighed for at konstruere identiteter af Hells Angels medlemmerne som soldater. Denne identitet indikerer en konstant tilstedeværelse af potentiel vold, som 'soldaten' skal forholde sig til (Hochstetler, Copes, Cherbonneau 2017:77-80). Krigsmetaforen giver Jønke mulighed for at forhandle voldshandlingerne mod Bullshit som forebyggende modvold (Balibar 2002:139). Voldelige overgreb finder sin legitimering i selvforsvar ved at uskadeliggøre fjenden, inden denne angriber – dræb dem inden de dræber os logik.

Italesættelse af fjender

I Jønkes fortællinger om konflikten med Bullshit fremstilles Bullshit som værende Hells Angels underlegne. Især Makrellen som Jønke likviderede i maj 1984, bliver gennem hele bogen fremstillet som en kujon, der ikke forsvare sine folk og som forguder Hells Angels og ønsker optagelse i klubben (Nielsen 1985:266,222,267). I Jønkes bog bliver Makrel altid omtalt som Fiskefjæs og Bullshit som

kolorte. Jønke maler gennem hele bogen et meget stærkt billede af Filthy Few (Makrels tidlige klub der senere bliver en del af Bullshit), som en flok kujoner. De tør ikke selv tage kampen op mod Unionen, men henvender sig til politiet for at stikke Unionens medlemmer (Ibid:100-102).

Jønke beskriver Bullshit som en gruppe med et behov for at opsøge ballade. *'Vi hørte, at kolortene i stedet for at genere os var begyndt at genere en nyopstartet klub, Morticians på Vesterbro. Det var som om de absolut ville have ballade. Det var ikke vores sag, men vi havde selvfølgelig fingeren på byens puls.'* (Nielsen 1985:182). Ved at italesætte Bullshit som en gruppe der opsøger og ønsker konflikt, søger Jønke at legitimere voldshandlinger som forebyggende modvold (Balibar 2002:139). Bullshit lagde selv op til ballade og var til gene for byens andre motorcykelklubber. Derfor vil irettesættelsen af dem kunne betragtes som forebyggende modvold. Krigsmetaforen som Jønke anvender, giver Hells Angels muligheden for at håndtere den stigende trussel for byens 'velfærd'. Ved at gå i krig, kan Hells Angels forebygge en voldelig udvikling.

Voldens materialitet

De voldsepisoder Jønke fortæller om i sin selvbiografi kendetegnes ved at være meget voldsomme. For eksempel fortæller Jønke om en situation, hvor medlemmer af Unionen kører et medlem fra Filthy Few over med en motorcykel til stor glæde for hele Unionen.

'Krigen mod Filthy Few kørte op igen. Vi jagede dem konstant. De havde ikke noget klubhus og viste sig kun i veste, når de var mange samlet. En aften fik vi at vide, at der stod fire Filthy'er i en opgang i Jægersborggade. De tre stak af, da de så os. Den fjerde fik smask, så det battede. Bagefter blev han kørt over af en af rødderne på bike.' (Nielsen 1985:91).

Voldshandlingerne i fortællingen er stærk overdrevne i forhold til truslen. Jønkes fortælling latterliggør hans modstander, som er alene. Fortællingen og voldshandlingen har mere karakter af nydelse end af egentlig forsvar (Mattingly 2017). Jønke beskriver efterfølgende, hvordan hele klubben grinte, da politiet konfronterede dem (klubben) med overfaldet på manden fra Filthy Few (Ibid:91-92). Medlemmerne fra Unionen valgte at udøve eksessiv vold uden potentiale for modstand, og krigsmetaforen kommer i denne fortælling til kort. Jønke kalder konflikten en krig, men selv i krig findes regler for behandling af fjender. Ifølge FN's universelle Menneskerettighedserklærings Artikel 5 må ingen underkastes tortur eller grusom, umenneskelig eller vanærende behandling eller straf (Web4). Krigselementet viger i fortællingen for den nydelse medlemmerne af Unionen oplevede ved at tærsk og ydmyge Filthy Few'eren. Volden kan argumenteres at fungere som en måde at styrke

båndet hos Unionen, der efterfølgende mindes og samles med grin om den voldsomme behandling af et andet menneske.

Voldens materialitet og karakter udvikler sig gennem bogen. Voldshandlingerne i Jønkes unge år har karakter af slåskampe. Men gennem bogen ændrer volden karakter. Dog er fortællingerne ofte italesat som slåskampe, hvor våben bliver nævnt med større hyppighed. Jønke må da også selv i fængsel efter at have stukket to mænd med en kniv under et slagsmål. Episoder med pistoler, knive og andre våben er gennemgående for voldens materialitet i 'Mit Liv' (1985). Efter fuldgyldig optagelse i Hells Angels vælger Blondie (et Hells Angels-medlem) at dræbe to medlemmer af Bullshit med en kniv, fordi disse befinder sig på Hells Angels territorie (Stockmann, Køster-Rasmussen 2018:213-228).

Jønke fortæller, hvordan Hells Angels' klubhus 'Angels Place' blev beskydt med maskinpistoler og brandbomber under konflikten med Bullshit (Nielsen 1985:187). *'En motorcykel med to mænd kørte forbi klubben og åbnede ild med en maskin pistol. Salven gik skråt hen over muren.'* (Nielsen 1985:287). Den eskalerende vold fra både Bullshit og Hells Angels ender altså med knivdrab, beskydninger og kolde likvideringer.

Den moralske verden

Den moralske verden som italesættes i 'Mit liv' legitimerer vold som en måde at formidle sig på. Vold fungerer som et kommunikationsredskab, der formidler regler og principper, da volden udløses som overskridelse af disse regler (Nielsen 1985).

Vold bliver til en del af hverdagen. Den accepteres som en præmis for at leve det liv, som bikerne gør. Når Jønke og de andre Hells Angels medlemmer vælger at italesætte konflikter med andre klubber som 'krig', giver det mulighed for at forhandle deres identitet som soldater (Hochstetler, Copes, Cherbonneau 2017:77-80). Denne soldateridentitet kan betragtes som et redskab, der giver Hells Angels medlemmerne mulighed for at håndtere det konstante potentiale for vold, som de lever med. Samtidig giver soldateridentiteten og krigsreferencen medlemmerne mulighed for at retfærdiggøre den vold de udøver (Ibid:77-78).

Under et attentatforsøg på Makrel er Hells Angels i stedet ved at ramme Makrels kone Pia. Jønke reflekterer over hændelsen, som han egentlig ikke er helt sikker på kan moralsk forsvares. Han konkluderer til sidst:

'Men sådan var livet. Ville man leve det farligt, måtte man tage den slags med. Personligt brød jeg mig ikke om, at det var gået ud over en 'pårørende'. På den anden side deltog Fiskehovedets kone

lige så aktivt i kolortenes vold og terror som han selv gjorde. Så måske var det alligevel meget retfærdigt. (Nielsen 1985:165).

I denne italesættelse er Jønke i gang med at forhandle retfærdiggørelsen af overfaldet på Makrellens kone. At skyde ind ad en dør i et hjem uden at være sikker på, at Makrellen er til stede og med risikoen for slå hans kone ihjel, legitimeres med referencer til hendes deltagelse i den 'terror' som Bullshit byder Hells Angels. *'Det er noget pladder, at man ikke må slå ihjel. Det er muligt, at to procent af Danmarks befolkning faktisk har den indstilling. Resten er hyklere.'* (Nielsen 1985:138). Jønke kommer med denne udmelding i sin bog efter, at Hells Angels har tæsket et af sine egne medlemmer ihjel. Medlemmet var blevet en trussel for Hells Angels' andre medlemmer, hvorfor det var okay at slå ham ihjel. Jønkes legitimering tager form som forebyggende modvold og er derfor en helt legitim årsag til at udøve vold (Balibar 2002:139). Jønke påpeger dog, at sagesløse mennesker ikke er okay at inddrage i volden (Nielsen 1985:158). Dette er en vigtig skelen, da drab kan legitimeres, men kræver de rigtige forudsætninger. Hells Angels kræver således en årsag til udøvelse af vold og det skal være mod de 'rigtige' mennesker, at denne vold målrettes. Den moralske verden som Jønke tegner, adskiller sig fra 'De vilde Engles' verden, da volden i Jønkes fortællinger begrundes i hovedtemaerne krig og hævn.

Delkonklusion

Dette kapitel har vist, hvordan Jønke italesætter en konflikt som en krig for at legitimere voldelige overfald. Ved at anvende narrativer som referer til krig, søger Jønke at legitimere de voldelige overfald og sanktioner mod Filthy Few og Bullshit, som Hells Angels udøver gennem en årrække på næsten 10 år. Krigsmetaforen giver Hells Angels mulighed for at konstruere identiteter af sig selv som soldater, som lever under et konstant potentiale for vold. Det kan argumenteres, at soldateridentiteten er en måde at romantisere og retfærdiggøre voldshandlinger. Krigsmetaforen mister dog sin legitimitet, da udførelsen af vold mod fjender ikke er proportionel med den trussel, som fjenden udgør. Dette viser, hvordan Hells Angels anser excessiv vold som en legitim måde at formidle og more sig på. Hells Angels kender samfundets spilleregler for proportionalitet, men bevidst overtræder denne proportionelle ramme, da Hells Angels går ind for øje for øje – og lidt til (Nielsen 1985:63). Jønke italesætter Hells Angels fjender som umoralske og forhandler sig selv og sin klub som 'redningsmænd', der forsvarer København mod fjenderne fra Bullshit.

Gennem en analyse af fortællingerne om vold har kapitlet vist, hvordan voldshandlinger har funktion som en kommunikationsform, som formidler rigtig og forkert. Voldelige overfald formidler brud på

uskrevne eller skrevne regler og anses hos Hells Angels medlemmerne som en legitim måde at kommunikere på. Voldshandlingers konsekvenser for medlemmerne opvejes af de principper, som formidles gennem voldens udførelse. Selvom italesættelserne af voldens begrundelser adskiller sig fra 'De vilde Engles', så går nogle temaer igen. Volden som en måde at formidle rigtig og forkert adfærd, ses både i Englenes og Jønkes fortællinger. Volden finder sin legitimering i forebyggende modvold, da Bullshit er nogle ballademagere som selv opsøger konflikter, men voldens udøvelse og karakter er sjældent proportionel med 'forbrydelsen' som afstraffes (Balibar 2002:139). Hells Angels' konflikt med Bullshit ender i otte dødsfald, hvoraf ingen af disse dødsfald er på Hells Angels side.

6. Den Store Nordiske Rockerkrig

Ifølge Ambro Kragh registrerede det danske politi allerede i 1991, at forholdet mellem Hells Angels Danmark og Undertakers (som senere blev til Bandidos) var skærpet (Kragh 2017:221). Flere gamle medlemmer af Bullshit, der ikke længere eksisterede som klub, var nu medlemmer af Undertakers. Det samme gjaldt tidligere medlemmer af Hells Angels. Kragh anfører, at der efter politiets mening var en stiltiende aftale om, at Undertakers kun hørte til i Stenløse og Hørsholm. Da Undertakers i 1992 åbnede en afdeling på Falster, blev dette modtaget som en krigserklæring hos Hells Angels (Ibid:222). Den 26. juni 1993 blev Undertakers optaget som prøvemedlemmer hos den amerikanske motorcykelklub Bandidos med endelig optagelse den 17. december samme år (Høyer 1999:268). Efter krigen mod Bullshit var Hells Angels de ukronede konger af den danske bikerscene og opfattede sig selv som aristokratiet. Alle andre bikerklubber er ifølge Hells Angels klubben underlegne. Krigen mod Bandidos blev et udtryk for en kamp om stolthed, holdninger og ære. Bandidos var den første klub, som efter krigen mod Bullshit kunne udfordre det særlige broderskab, som Hells Angels havde monopol på (Ibid:86-87).

Både Bandidos og Hells Angels har klubafdelinger i Sverige, Norge og Finland. Konflikten mellem Bandidos og Hells Angels refereres til som den Store Nordiske Rockerkrig, da voldsepisoder udspillede sig i samtlige skandinaviske lande. Startskuddet for krigen fandt sted i Sverige i slutjanuar 1994 og ankom først rigtig til Danmark kort før nytår 1996, da to Hells Angels medlemmer blev overfaldet på værtshuset 'Stardust' i København af medlemmer af Bandidos (Høyer 1999:273). Som svar på overfaldet, angreb Hells Angels medlemmer deres rivaler i Kastrup Lufthavn i marts 1996, hvor tre medlemmer af Bandidos blev såret og én blev dræbt. Herefter var krigen i gang i Danmark. Ved fredsslutningen i september 1997 var 11 døde – heraf 2 uskyldige kvinder – samt 74 drabsforsøg i hele Skandinavien. De danske Hells Angels' rolle i konflikten var omfangsrig med 40 drabsforsøg og 5 dødsfald på halvandet år.

I dette kapitel analyseres Hells Angels' og Bandidos' italesættelser om Den Store Nordiske Rockerkrig. Kapitlets empiriske materiale består af Jønkes nyeste selvbiografi 'Jeg lever stadig' fra 2014, samt et gruppeinterview med Jim Tinndahn (Præsident for Bandidos Danmark), Jønke og Blondie (Hells Angels medlemmer). Udtalelser af Jim Tinndahn er medtaget i kapitlet og udtalelserne stammer fra et gruppeinterview foretaget efter krigens afslutning. Jønke, Blondie og Jim præsenterer i interviewet en fælles front. Ifølge advokat Thorkild Høyer handlede den egentlige konflikt mellem Hells Angels og Bandidos om respekt og ære (Høyer 1999:86-87). Et krav for fredsslutningen var

mellem Bandidos og Hells Angels var, at begge klubber anerkendte hinanden som bikerklubber på lige fod. At ingen stod over hinanden. Dette krav er vigtigt for forståelsen af den fælles front som Bandidos og Hells Angels præsenterer i interviewet.

Voldens begrundelser

Italesættelser om Den Store Nordiske Rockerkrig adskiller sig fra den måde Jønke og De Vilde Engle har italesat narrativer om vold. Voldens begrundelser bliver henført til politiet. Interne stridigheder mellem nogle få medlemmer fra Undertakers og Hells Angels udviklede sig ifølge bikerne til en større konflikt grundet eksterne aktører med egne interesser (Faklen 07). Bandidos præsident Jim Tinndahn fortæller:

'Det startede konkret med private uoverensstemmelser mellem enkelte medlemmer i Hells Angels og Undertakers - før vi blev Bandidos - men den væsentligste årsag til, at det udviklede sig til en konflikt, var, at myndighederne, politiet og pressen gjorde alt for at skabe indbyrdes strid imellem os' (Jim i Faklen 07).

I Tinndahns italesættelse af konflikten fralægges ansvaret Bandidos og Hells Angels som klubber. Han erkender, at enkelte medlemmer af klubberne kan have stridigheder. Men konflikten var aldrig blevet voldelig i samme grad, havde det ikke været for myndighederne. Ansvar for voldens omfang forhandles dermed over til myndighederne og fralægges bikerne. Jims udtalelser skal tolkes i det lys, at han under interviewet befinder sig sammen med Jønke og Blondie fra Hells Angels. Dette strukturerer hvad Jim kan sige, da parterne på interviewets tidspunkt har indgået hvad de selv kalder en samarbejdsaftale (fredsslutning). Begge parter har derfor begrænsede muligheder for at kritisere hinanden og samles derfor om en fælles 'fjende'.

Jim, Jønke og Blondie italesætter 'bikerne' (som de omtaler sig selv), som ofre for myndighedernes og politiets hetz. Mediernes dækning italesættes også som en af grundene til konfliktens eskalering, samt den voldsomme udvikling af hævnhandlinger.

'Om vi kan li' det eller ej - den slags har de fundet de sidste 25 år, men det har intet som helst at gøre med, at der skulle være en »krig« på trapperne. Det er det, vi mener med, at konflikten er kommet udefra; den er netop startet i det små og først blevet alvorlig på baggrund af avisskriverier, der har tirret forskellige folk i miljøet. Og så udvikler det sig. Det er ligesom med supportere til en fodboldkamp: Ingen kan huske, hvem der kastede den første flaske' (Blondie i Faklen 07).

'Samtidig er aviserne jo blevet ved med at påstå, at nu kan den ene part »ikke tåle mere«, og nu må den anden part »gøre noget voldsomt« for at besvare »angrebene« og for ikke at »tabe ansigt« - og meget mere i den dur for at puste til ilden. Og så sidder de enkelte medlemmer og andre tilknyttede rundt omkring og lader sig ophidse af pressens manipulationer, der kun tænker i lette fjendebilleder og sensationer, og så er der altså nogle personer, der har reageret voldsomt.' (Jim i Faklen 07).

Jønke sidder fængslet, mens krigen raser (Nielsen 2014:15-20). Han medgiver i sin biografi, hvordan bikermiljøet er under stort pres fra myndighederne, som hele tiden søger at ulovliggøre klubberne og deres tilholdssteder. Hells Angels bliver flere gang i bogens forløb nødt til at fraflytte klubhuse og undgå større forsamlinger (Ibid 2014). Jønke udtaler i Faklen: *'Man skal prøve at sætte sig ind i folks tankegang, når de virkelig bliver trådt over tærerne. Man skal ikke presse nogen ud på et sidespor, hvor der ikke er én eneste udvej, så turrer man dem til det yderste...'* (Jønke i Faklen 07). Jønke referer til det pres, som politiet og politikerne i 1990'erne lagde på bikerne med en masse lovstramninger. Ved at referere til det pres som bikerne oplever fra både politikere og politi, indikerer Jønke, at bikernes handlinger er et resultat af det pres, som de oplever. Dette kan tolkes, som en forhandling af ansvaret for alle de dødsfald, som konflikten med Bandidos forårsagede. De to uskyldige dødsfald kræver forhandling af ansvar, da bikerne har en interesse i en grad af accept og opbakning fra de danske borgere. Hvor rockerne tidligere havde fokus på den libertinske livsstil med fuld frihed fra loven, så blev alle lovstramningerne i 1990'erne et problem for Hells Angels, da deres ret til klubhuse var på spil (Nielsen 2014). Ansvar for tabet af uskyldige liv, er derfor vigtig for Hells Angels og Bandidos at fralægge sig og politiet og medierne får rollen som syndebukken.

Italesættelser af fjender

I modsætning til konflikter med andre rivaliserende klubber udtaler Jønke sig i sin nyeste selvbiografi ikke nedladende eller negativt om Bandidos (Nielsen 2014:15-70). Han omtaler altid Bandidos ved navn eller omtaler dem som 'modparten i konflikten'. Det er også værd at bemærke, at Jønke altid omtaler Den Store Nordiske Rockerkrig, som en konflikt modsat sine italesættelser om krigen mod Bullshit, hvor metaforen 'krig' fungerede som et legitimerende element for voldshandlinger. Her er interessen dog en anden. Ved at italesætte, hvad medierne og politiet kalder en krig som en konflikt, forsøger Jønke og de andre bikere at forhandle deres egen rolle i konflikten. For bikerne var det en lille konflikt, som kun fik karakter af en krig grundet politiet og mediernes påvirkning. Italesættelsen om krigen som konflikt nedtoner bikernes ansvar i de ødelæggelser og dødsfald, som Den Store Nordiske Rockerkrig forårsagede.

I Jønkes beretninger bliver politikerne og politiet gjort til de store syndere i konflikten. *'Vi var om nogen politiets 'malkeko' og havde været det siden slutningen af 80'erne. Et ord om 'rockere' fra en hvilken som helst politimand fik politikerne til at åbne pengekassen og døren til nye beføjelser på vidt gab.'* (Nielsen 2014:19). Ifølge Jønke ønsker politiet ikke et forbud mod 'rockerne', da det ville være dårligt for deres muligheder for nye beføjelser og penge. Jønke beskriver politiets interesser i konflikten som griske (Ibid:19). Jonathan Simon argumenterer, hvordan brugen af metaforen krig giver mulighed for at udvide magt til nye domæner og kan give anledning til at legitimere angreb, mobiliseringer og tiltag (Simon 2007:305). Institutioner anvender frygt til at retfærdiggøre og udvide egen magt (Ibid:306-308). Hells Angels og Bandidos' anklage mod politiet og politikerne kan dermed argumenteres at bære en vis merit. Politiet kan have interesser i, at Hells Angels og Bandidos bekriger hinanden for sikring af job og flere midler til korpset. Dette italesættes faktisk af Blondie i interviewet i Falken: *'Det er jo et gammelt kneb: Man sætter to parter op mod hinanden for at få den konflikt, som er 'forklaringen' på, at man blander sig, dvs. reelt går ind og overtager magten på den ene eller anden måde.'* (Blondie i Faklen 07). Det kan argumenteres, at politiet italesætter klubbernes konflikt som en krig for selv at legitimere deres tiltag mod bikerne.

Blondie fra Hells Angels er heller ikke imponeret over det danske politi. Han fortæller i interviewet i Faklen: *'De opførte sig langt værre end selv de værste elementer i rockerkredsene i 70erne; slog og sparkede folk i siden, smed gravide kvinder ned på maverne – ja, det er ikke løgn, I drømmer ikke om, hvad de kunne finde på!'* (Blondie i Faklen 07). Gennemgående for interviewet i Faklen og Jønkes bog er kritikken af både det danske politi og myndigheder. Det kan argumenteres, at italesættelsen af politiet som umoralske, magtsyge og pengegriske er en måde for bikerne at forhandle sig selv som moralske væsner. Bikerne ved godt selv, at de ikke alle er gode børn, hvilket også fremhæves i interviewet i Faklen, men påpeger, at de er slet ikke så slemme som de fremstilles i medierne (Faklen 07). Det er i bikernes narrativer politiet og politikerne, som er umoralske, da disse er skyld i konfliktens eskalering.

Medierne bliver sammen med politiet pålagt skylden for omfanget af konfliktens skader. Medierne gejlede en stemning op ved hele tiden at påpege de modstridende parters oprustning (Nielsen 2014:43). *'Medierne elskede det. De havde stor gavn af balladen og kunne skrive tættere på sandheden end nogensinde. De fortalte om blodige slag, opremsede antallet af krigere på hver side og lavede artikler om krigens 'generaler'.'* (Ibid:15). Medierne spillede altså en ligeså stor rolle i blodsudgydelserne som myndighederne. Medierne gjorde som politikerne også brug af krigsmetaforen. Krigsmetaforens styrke kommer fra dennes nærhed til fare, jo større fare jo bedre

fungerer metaforen. Krigsmetaforen er anvendelig i de tilfælde, som associeres med de mest frygtelige rædsler af krig, som kaos, masse vold og pludselig tab (Simon 2007:306). I Den Store Nordiske Rockerkrig måtte to uskyldige kvinder miste livet. I Drammen i Norge blev en tilfældig kvinde dræbt, da hun passerede et Bandidos klubhus i det øjeblik dette blev sprunget i luften. Ingen Bandidos medlemmer døde, men den tilfældige kvinde overlevede ikke (Kragh 2017:339). At en tilfældig kvinde kan miste livet på en gåtur, kan argumenteres at være en årsag til frygt. Bikernes 'konflikt' indebærer pludselig en risiko for den almene borgers sikkerhed. Kvinden blev dræbt af en bombe, hvilket kun bidrager med associationer til krigens rædsler og tab af civile liv. Det kan argumenteres, at medierne spillede en rolle i konfliktens eskalering, men Hells Angels' egne handlinger kostede en kvinde livet, samt bidrog til den frygt, som giver både politikere, politi og medierne brugte.

Stanley Cohen argumenterer, at der nogle gange i det moderne samfund mobiliseres hvad han kalder moralsk panik. Disse panikker opstår i perioder hvor en tilstand, en person eller en gruppe af personer pludselig fremstilles som en trussel for samfundets værdier og interesser. Disse trusler fremstilles gennem stereotypiske skræmmebilleder i medierne. Et kriterium for disse moralske panikker er, at deres trussel mod samfundet er stærkt overdreven. Ofte er fænomenet, der anses som trussel ikke et nyt fænomen, men får pludselig en karakter af ny farlig trussel (Cohen 2002). Det kan argumenteres, at Hells Angels pludselig fremstod som en trussel for samfundet grundet mediernes dækning af Den Store Nordiske Rockerkrig. Bikerkulturen havde under krigen længe været en del af Danmark og var derfor ikke et nyt fænomen. Mediernes fremstilling af bikernes konflikt, samt en italesættelse af 'krigen' (Simon 2007:305) kan have været med til at forøge frygten hos den almene borger, som opfattede bikerne som en trussel mod deres egen sikkerhed og trivsel. Dog er kriteriet for moralsk panik, at medierne overdriver truslen. Under rockerkrigen omkom uskyldige og bombeattentater mod klubhuse fandt sted, så mediernes fremstilling kan have været overdreven, men der var trods alt en trussel.

Voldens materialitet

Voldens materialitet under Den Store Nordiske Rockerkrig, adskiller sig fra den materialitet rockernes voldshandlinger tidligere har været karakteriseret af.

'Hvor tidligere sammenstød var foregået med slag, stik og skydevåben, så var denne meget farligere og sværere at styre. Bomber og raketter var sikre angrebsvåben i forhold til dem som benyttede dem,

da de kunne bruges på lang afstand, men samtidig udgjorde de en større risiko for uskyldige forbipasserende.' (Nielsen 2014:46).

Panserværnsraketter mod klubmedlemmers private boliger og mod klubmedlemmers celler under afsoning ses gentagne gange fra 1996 -1997. Bilbomber bliver detoneret på medlemmernes biler. I Malmø bliver 12 udenforstående personer såret, da en bombe sprænger i et Hells Angels klubhus. En tilfældig kvinde bliver dræbt, da hun passerer et Bandidos klubhus idet en bombe går af i Drammen, Norge (Høyer 1999:273-279). *'To dage senere sprang den største bombe konflikten havde set. Det var Bandidos klubhus i norske Drammen der væltede. En varevogn fyldt med sprængstoffer og gasflasker var blevet parkeret udenfor klubhuset og fyret af'* (Nielsen 2014:45). Om episoden i Drammen fortæller Jønke, at en uskyldig forbipasserende kvinde bliver dræbt (Nielsen 2014:45). Jønke italesætter det uheldige i, at en uskyldig blev dræbt, men nævner i samme sætning ærgrelsen over, at fjenden overlevede (Ibid:45-46). Der foregår en moralsk forhandling, idet Jønke nævner kvinden, men hans retfærdighedsfølelse for hævn vejer tungest. Dette indikerer, at hævn og retfærdigheden har stor betydning for den måde Jønke forstår morale på. Det kan argumenteres, at Jønke forstår hævn som retfærdig og moralsk acceptabelt. Jønkes ærgrelse over Bandidos medlemmernes overlevelse skal læses som en del af den fortælling Jønke giver efter at samarbejdskontrakten med Bandidos ophæves i 2009. Jønkes italesættelse af hændelsen i Drammen er i hans selvbiografi og Jønke har frihed til at italesættelse sin ærgrelse over fjendens overlevelse. Bomben som gik af var ifølge Jønke en varevogn med sprængstoffer og gasflasker. Udviklingen i voldens materialitet er dermed massiv. I krigen mod Bullshit var pistoler og knive de våben, som klubberne anvendte. Voldens materialitet kan tolkes som en eskalering i Hells Angels' forståelse af proportionalitet. Med en voksende selvfølelse efter krigen mod Bullshit, blev Hells Angels overmodige. Klubbernes brug af panserværnsraketter indikerer, at disse ikke gav omtanke for civile. På trods af bikernes forsøg på at fremstille sig selv som moralske mennesker uden ansvar for konfliktens eskalering, kan det argumenteres, at deres valg af våben modstrider fremstillingen. Om end konflikten eskalerede grundet medier og politi, så anvendte bikerne våben som var risikable for det civile samfund.

'Nu havde vores side altså også fået fat i raketter. En forfærdelig voldsspiral, men når man stod midt i det, var det bare om at følge med.' (Nielsen 2014:41). Dette citat af Jønke indikerer, at han er klar over situationens alvor, men søger samtidig at legitimere brugen af de raketter som Hells Angels nu også besidder. Udtalelsen 'Når man stod midt i det, var det bare om at følge med', kan tolkes som en henvisning til selvforsvar. Bandidos besad raketter, som de anvender mod Hells Angels og dette

legitimerer Hells Angels' brug af samme våben. Rakterne bruges altså som forebyggende modvold og en modreaktion på Bandidos' voldshandlinger mod Hells Angels (Balibar 2002:135, 139).

Den moralske verden

Begrundelsen for konfliktens eskalering og voldens udøvelse pålægges både i Jønkes selvbiografi og interviewet i Faklen politiet og myndighederne. Hos bikerne er der ingen tvivl om, at konfliktens omfang skyldes udefrakommende kræfter, som har påvirket konfliktens forløb. Ved at påpege hvordan politiet, myndighederne og medierne har været skyld i konfliktens eskalering, forsøger Hells Angels og Bandidos at fralægge sig ansvaret for tabet af uskyldige menneskeliv og de store materielle skader, som konflikten forårsagede.

'Det er vores liv, der bliver trådt på. Alt, hvad vi har, er blevet taget fra os. Vi er nærmest retsløse. På et tidspunkt er man nødt til at bide fra sig – og hvis man ikke kan det ad rettens vej, kan I selv gætte jer til, hvad der kan ske...' (Jønke i Faklen 07).

'Der er jo heller ingen grænser for, hvor meget politiet gør os ansvarlige for. Så snart de finder et eller andet kriminelt forhold hos en tilfældig person, der muligvis engang har talt med en fra klubberne, er han pludselig supporter og med i rockerregistret ' (Jim i Faklen 07).

Disse citater indikerer, at bikerne selv føler sig som ofre for en form for vold – hvad vi kan kalde en institutionaliseret vold. Denne institutionaliserede vold bærer sin legitimitet i idealitet (Balibar 2002:134). I Danmark er tryghed og velfærd for borgerne et ideal, som politisk efterstræbes. Opretholdelsen af idealet om 'det gode samfund', giver ikke plads til bikernes libertinske livsstil. De lovmæssige tiltag mod bikerne i 1990'erne fortolkes af bikerne selv som en krænkelse og som institutionaliseret vold. Denne institutionaliserede vold er så eksessiv, at den bliver selvdestruktiv (Balibar 2002:135). Den bliver selvdestruktiv, da der i bikerklubbernes voldsudvekslinger omkommer og såres uskyldige gode borgere, som ikke har relationer til bikermiljøet. Hells Angels og Bandidos' italesættelser af politiet, politikerne og medierne giver udtryk for en følelse af krænkelse af bikernes rettigheder som borgere, og derfor presser bikerne til irrationel adfærd.

Ved at tillægge myndighederne ansvaret for konfliktens eskalering forhandler Hells Angels sig selv som moralske individer i interviewet med Faklen (Mattingly 2013:309). Faklen er et talerør for bikerne, som ellers føler, at de ikke bliver hørt hverken i det danske retssystem eller i medierne. Interviewet i Faklen fungerer som det Cheryl Mattingly kalder det moralske laboratorie (Mattingly 2013:309). Her forsøges Hells Angels' ansvar for voldshandlingerne forhandlet, da de får mulighed

for at italesætte konflikten som skabt af politi og myndighederne. Ved at repræsentere en fælles front med prominente medlemmer fra både Hells Angels og Bandidos, styrkes bikernes anklage mod myndighederne.

Thorkild Høyer som medierede freden mellem Bandidos og Hells Angels i Danmark argumenterer, at konflikten mellem de to klubber handlede om respekt og anerkendelse (Høyer 1999:86-87). Samarbejdsaftalen mellem klubberne holdte indtil 2009. I Aalborg valgte 5 Bandidos medlemmer at forlade deres klub for at blive medlemmer af Hells Angels Aalborg. I Berlin valgte en gruppe Bandidos medlemmer at gøre det samme. Omfanget af medlemmer som i Berlin valgte at skifte klub, var helt oppe på 80 medlemmer og dette skabte spændinger i forholdet mellem Hells Angels og Bandidos i Danmark (Nielsen 2014).

Delkonklusion

Dette kapitel har vist, hvordan Bandidos og Hells Angels fremstiller Den Store Nordiske Rockerkrig som et produkt af politiet og mediernes indflydelse. Som Jonathan Simon argumenterer, er referencen til krig med til at legalisere institutioners tiltag mod persongrupper opfattet som en trussel. Gennem gruppeinterviewet i Faklen har Bandidos og Hells Angels haft mulighed for at fortælle deres version af krigen og henviser til politikernes og politiet grådighed, som begrundelse for konfliktens eskalering. Bikerne italesætter selv den omfattende krig som en konflikt, der aldrig ville have nået samme omfang uden den massive mediedækning, som spillede klubberne ud mod hinanden. De politiske stramninger som blev indført under Rockerkrigen, fik konsekvenser for bikernes muligheder for at danne klubhuse og bikerne var i stor modvind hos den danske civilbefolkning. Det kan derfor argumenteres, at fremstillingen af Rockerkrigen som produkt af politiet og mediernes indflydelse, var vigtig for bikernes forhold til civilbefolkningen. Hells Angels og Bandidos var skyld i civile dødsfald, da voldens materialitet under krigen eskalerede og endte med brug af bomber og panserværnsraketter. Siden konflikten med Bullshit er voldens udførelse blevet mere eksessiv end tidligere set. Ved at henvise til mediernes og politiet rolle i konflikten forsøger bikerne at fralægge sig store dele af ansvaret for tabet af uskyldige menneskeliv. Ved at skyde skylden på medierne og politiet for krigens materialitet, forsøger bikerne at forhandle sig selv som moralske individer i 'laboratoriet' (Mattingly 2013:309).

Konflikten med Bandidos kan som tidligere argumenteret, forstås som et udtryk for Hells Angels' forståelse af sig selv som klub. Hells Angels betragtede efter konflikten med Bullshit sig selv som eneste rigtige bikerklub i Danmark. Bandidos udfordrede denne position for Hells Angels. Krigen

slutter i 1997 med en samarbejdsaftale mellem Bandidos og Hells Angels. Klubberne kalder selv fredsslutningen en 'Samarbejdsaftale', da klubberne ikke vil anerkende konflikten som en krig (Høyer 1999). Kapitlets narrativer viser, hvordan Hells Angels søger at fraskrive sig ansvaret for krigen og hvordan bikerne fremstiller sig selv som ofre for en institutionaliseret vold og moralsk panik skabt af politikere, medier og politi. Ved at italesætte klubberne som motorcykelklubber og ikke kriminelle klubber, forsøger bikerne at forhandle deres rettigheder som danske borgere og positionerer sig i samfundet på lige fod med andre danske indbyggere.

7. Krigen mod indvandrere

I 2008 offentliggjorde Hells Angels Denmark 'Sjakalmanifestet' af Jønke på deres offentlige webside. Sjakalmanifestet er Jønkes (som talsmand for Hells Angels Denmark) kommentar til den såkaldte krig mod indvandrerbanderne i især Københavnsområdet. Konflikten mellem Hells Angels og indvandrerbanderne havde på manifestets udgivelsestidspunkt været under opsejling længe. Sune Fischer, Johnny Frederiksen og Michael Holbek Jensen skrev i 2012, at forholdet mellem Hells Angels og Blågårds Plads (BGP) startede i 1990'erne, hvor de unge indvandrere løb ærinderne for Hells Angels. De unge indvandrere udførte den slags arbejde for klubben, som AK81 medlemmerne nu udfører (Fischer, Frederiksen, Jensen 2012:106). Efter Den Store Nordiske Rockerkrig stod BGP-drengene stærkere, da de havde brugt tiden under krigen til at styrke deres position i den kriminelle underverden. Hells Angels accepterede ikke drengenes nye position og i 2000 bliver et Hells Angels medlem stukket ned på diskotek Fever af nogle drenge fra BGP (Ibid:108-110). Ifølge Sune Fischer, Johnny Frederiksen og Michael Holbek Jensen var startskuddet til bandekrigen drabet på den 19-årige Osman Nuri Dogan i Tingbjerg i august 2008. Hells Angels mistænkes for drabet på Dogan (Fischer, Frederiksen, Jensen 2012:6). I begyndelsen af 2009 kommer en række voldsudvekslinger og skyderier til at koste liv. I marts ender et angreb på et værtshus med drabet på en tilfældig mand og alvorlige kvæstelser på flere andre uden tilknytning til bandemiljøet (Ibid:160). Krigen er nu godt i gang og kampen står primært mellem Hells Angels med AK81, og så en række grupperinger fra indvandrer miljøer – særligt drengene fra Blågårds Plads (Ibid:7).

I dette kapitel analyseres Hells Angels' konflikt med indvandrerbanderne gennem Hells Angels' egne italesætter af konflikten. Kapitlet viser, hvordan Hells Angels søger at skabe en alliance med det danske civilsamfund for at begrunde og legitimere den kamp, som udspiller sig mellem klubben og indvandrerne, hvor Hells Angels fremstiller sig selv som forkæmpere for det danske velfærdssamfund. Kapitlets empiriske materiale er Jørn Jønke Nielsens nyeste selvbiografi 'Jeg lever stadig' fra 2014, samt Sjakalmanifestet fra 2008 (vedlagt som bilag).

Voldens begrundelser

Respekt, ære og opbrugt tålmodighed er de begrundelser, som Jønke oftest bruger til at beskrive konflikten med indvandrerne.

'Vi levede i en tid med omvæltninger, ofte mere end vi selv var klar over. Efter konflikten med den anden klub holdt begge klubber lav profil og gjorde hvad de kunne for ikke at skabe røre i andedammen. Det gav andre aktører mulighed for at spille op til dans, og hvis vi ikke gjorde noget

ved det, kunne vi lige så godt forlade dansegulvet. Jeg havde tidligere oplevet hvordan det gik når folk ikke fik sat tingene på plads med det samme og det ønskede jeg ikke igen at blive hverken vidne til eller del af. Nu var balladen så kommet til os, og vi stod med stafetten'. (Nielsen 2014:112).

Den konflikt som Jønke referer til i citatet, er Den store Nordiske Rockerkrig mod Bandidos i 1990'erne. Citatet er en kommentar til overfaldet på et Hells Angels medlem på Diskotek Fever i 2000. Overfaldet bliver begået af nogle drenge fra Blågårds Plads – en af hovedstadens mest kriminelle grupper (Fischer, Frederiksen, Jensen 2012:83). Jønke fortæller, hvor ærgerlig han er over overfaldet, da han anser nogle af drengene fra Pladsen som venner (Nielsen 2014:112). På den anden side erkender Jønke, at Hells Angels ikke bare kan se igennem fingrene med overfaldet. Tingene skulle sættes på plads med det samme. Ved at sætte tingene på plads inden konflikten vokser sig større, henviser Jønke til forebyggende modvold (Balibar 2002:135). Det handler om at forebygge frem for at bekæmpe. *'Vil du have fred, så forbered dig på krig, havde de gamle romere sagt – og de havde haft ret. Det var prisværdigt, at nogle af mine brødre søgte at løse problemerne med snak, men det nyttede ikke noget i længden.'* (Nielsen 2014:213) Gennem bogen nævner Jønke ofte, hvordan situationen mellem Hells Angels og indvandrerne blev mere og mere anspændt. I en årrække holdes konflikterne i ro af primært Brian Sandberg, der fungerede som mellemlid og mægler. Ifølge Jønke blev situationen dog for meget. Jønke referer i ovenstående citat til de gamle romere i sit forsøg på at legitimere oprettelsen af Hells Angels' 'boksklub' AK81. *'Vil du have fred, så forbered dig på krig.'* Gennem denne reference indikerer Jønke, at AK81 er forebyggende modvold. Ved at handle først og opruste, søger Jønke at forebygge en udvikling med tab for Hells Angels. Aldersmæssigt er de daværende Hells Angels minimum 20 år ældre end medlemmerne af indvandrerbanderne. Oprettelsen af AK81 betyder, at Hells Angels får unge 'fodsoldater', som er villige til at tage kampene mod de unge indvandrere. Ved at referer til et ønske om fred, forhandler Jønke oprettelsen af en 'hær' eller 'kampgruppe', da funktionen af denne jo netop bunder i et ønske om at forebygge vold – og dermed legitimeres modvolden (Balibar 2002:319).

Jønke begrundet gerne vold med selvforsvar eller med forsvar af de mennesker, som han elsker. Dette kommer også til udtryk i en fortælling i 'Jeg lever stadig', hvor Jønke og et AK81 medlem blev overfaldet af en udenlandsk mand med en kniv. De blev overfaldet, men endte med at få overtaget kniven og udøvede selv vold mod manden i selvforsvar. Jønke skriver i sin selvbiografi: *'Vi var blevet overfaldet og intet kunne vel være mere reelt end at man forsvarede sine venner og sit eget liv'* (Nielsen 2014:289). Jønke referer til den mest legitime form for vold, som er selvforsvar samt beskyttelse af sine kære. Jønke og Espen fra AK81 forsvarede sig, så manden som initierede angrebet

blev slemt såret. Han blev så slemt tilredt, at han var tæt på at dø. Jønke blev efterfølgende holdt for retten med det formål at udrede om han havde benyttet mere vold end påkrævet, altså eksessiv vold (Ibid:291). Modreaktionen fra Jønke og Espen kan forekomme som eksessiv vold, men i Jønkes forståelse af episoden handlede de begge retfærdigt. Jønke blev stukket med en kniv i hjertet og lysken og handlede efter egen forståelse for at overleve. I Jønkes øjne måtte han uskadeliggøre fjenden, hvilket han gjorde. Dette indikerer, at Jønke ikke anser sin reaktion som eksessiv, men føler, at han har handlet proportionelt med trusselen (Ibid:289-360). Jønke og Espen endte med at blive frikendt i retten, hvilket understøtter Jønkes forståelse af hans reaktion som proportionel modvold (Balibar 2002:135). Jønke blev pålagt af retten en mentalundersøgelse for at afklare, om han er farlig for sine omgivelser: Han skriver: *'De ville bare vide om jeg var farlig. Fanden gale mig om jeg var farlig. Som alle andre mennesker der blev presset op i en krog og måtte kæmpe for deres liv.'* (Nielsen 2014:305). Dette citat viser igen, at Jønke forholder sig til vold som legitimt selvforsvar. På intet tidspunkt i bogen reflekterer Jønke over, om han kunne have handlet anderledes under overfaldet. Dette indikerer, at Jønke ser uskadeliggørelse af fjenden som et legitimt modsvar på voldstrusler om end udførelsen er eksessiv eller proportionel.

Italesættelser af fjender

Jønke anklager i bogen medierne for at eskalere konflikten mellem Hells Angels og indvandrergrupperingerne på samme måde som under Den Store Nordiske Rockerkrig. Han holder selv på, at konflikten intet har med narkomarkeder at gøre, og at Hells Angels og de uvidende 'sjakaler' er ofre for myndighederne, som ønsker at udnytte bikerne til egen vinding. Ligesom under Den Store Nordiske Rockerkrig får politiet og medierne pålagt skylden for konfliktens eskalering (Ibid:331). I maj 2009 indføres første bandepakke fra den danske regering. Siden har flere bandepakker set dagens lys og stramninger omkring bikerne og deres afsoningsforhold er vedtaget. Politiet har siden 2009 fået tildelt flere midler til efterforskning, og der er nedlagt zoneforbud i flere af Danmarks større byer. Formålet er at lægge pres på bikerne og banderne (Web5). Jønke italesætter heller ikke konflikten med BGP som en krig: *'For os var der aldrig tale om en bandekrig. Vi så os snarere som nogle der havde fået nok.'* (Nielsen 2014:350). Det er myndighedernes interesser, som giver anledning til en eskalering af konflikten grundet italesættelsen af konflikten som en krig (Simon 2007:305).

Ifølge Jønke bruger myndighederne medierne til at skabe frygt i befolkningen og kultivere hadet til 'rockerne' – eller bikerne som han selv foretrækker. (Nielsen 2014). Men i modsætning til konflikten om Den Store Nordiske Rockerkrig holder Jønke sig ikke tilbage med negative udtalelser om

indvandrergrupperne. Jønke fremstiller gennem hele bogen indvandrergrupperne som kujoner, der mangler 'rigtig' ære (Nielsen 2014). For eksempel italesætter han i sin bog en hændelse mellem Hells Angels og en flok indvandrerdrengene. Under en koncert i Parken opstod ballade og politiet kom til:

'Flere strissere kom til, men det var tydeligt at se at de ikke var nok hvis situationen løb løbsk. Så skete der noget som jeg aldrig havde oplevet før og som medførte, at vi alle var ved at falde om af grin. Jeg havde hørt at mange udlændinge var bange for hunde, men at to forkølede schæferhunde kunne skabe så stor panik blandt så mange, havde jeg aldrig troet. I samme øjeblik de to hunde blev taget ud af bilen tog samtlige sjakaler benene på nakken. De råbte og skreg i panik og spæned ned ad vejen og tilbage ud i parken.' (Nielsen 2014:281).

I citatet bliver drengene latterliggjort grundet deres frygt for hunde. Jønke fortæller inden citatet, at indvandrerne var en gruppe på 50-60 drenge og unge mænd. Drengene forsvandt ikke bare, men råbte og skreg i panik. Jønkes italesættelse af drengene får dem til at virke som en folk tøsudrengene. I sjakalmanifestet fremstilles indvandrerne ligeledes som tøsudrengene, som kun er modige, hvis de er i overtal og har våben (Sjakalmanifest 2008). At indvandrerne har brug for våben for at 'være noget' italesætter Jønke også i sin bog, som en kommentar til stramninger af våbenloven. Han anser derfor stramninger af våbenloven for at være til Hells Angels' fordel: *'Mine argumenter for en stram våbenlov var, at eventuelle sammenstød ikke blev så alvorlige og at de fleste sjakaler ikke kunne slås. De var nødt til at ty til våben, når det brændte på, derfor ville en hård våbenlovgivning gavne os.'* (Nielsen 2014:258). Citatet formidler både en nedgørelse af indvandrerne og en fremstilling af Hells Angels som dygtige slagsbrødre. Han påpeger også, at eventuelle sammenstød ikke ville blive alvorlige. Dette står i modsætning til fremstillingen af konflikten med Bullshit, hvor Jønke gav udtryk for et ønske om at tilintetgøre fjenden (Nielsen 1985, 2014).

Jønke søger at komme anklager om racisme i forkøbet ved at påpege, hvordan indvandrerne selv anvender racisme, som et led i deres rekruttering af flere krigere. *'Vi kendte vores modstandere og vidste, at de brugte racisme som led i deres rekruttering. Det gjorde vi ikke. Vi mente, at netop den opførsel sjakalerne havde lagt for dagen gennem de sidste mange år, var et udslag af racisme mod den oprindelige danske befolkning.'* (Nielsen 2014:335). I citatet er det den danske befolkning som er genstand for racisme. På denne måde referer Jønke til en overordnet diskurs om racisme. Racisme er i Danmark ulovligt jævnfør straffelovens paragraf 266 b – populært kaldet 'racismeparagraffen' (Web6). Ved at italesætte indvandrerne som racister kan det altså ikke være Hells Angels som er racisterne i konflikten, men indvandrerne som ikke kender forskellen på rigtig og forkert.

Voldens materialitet

Under optrapningen til konflikten mellem Hells Angels og flere indvandrergrupperinger (herunder særligt Blågårds Pladsgrupperingen i København), opretter Hells Angels en ungdomsafdeling ved navn AK81. Ifølge Jønke er oprettelsen af AK81 et resultat af flere mislykkede forsøg på at undgå konflikt. Jønke fortæller, at AK81 oprindeligt blev oprettet som en bokseklub med henblik på en styrkelse af Hells Angels som klub (Nielsen 2014:243). Oprettelsen af AK81 siger noget om konfliktens materialitet i forhold til konflikterne mod Bullshit og Bandidos. I krigen mod Bullshit var Hells Angels medlemmerne unge og stod selv for voldelige overfald. I krigen mod Bandidos kæmpede medlemmerne stadig selv, men konflikten blev udkæmpet gennem slagkraftige våben, som var sikre at anvende på afstand (se kapitel 6). I konflikten mod de unge indvandrere oprettes en 'bokseklub', som har til formål at rekruttere unge mænd til Hells Angels. Ifølge Jønke kom bokseklubbens medlemmer i Hells Angels klubhuse på lige fod med de andre medlemmer, men havde kun piger og slagsmål i hovedet (Nielsen 2014:254). Jønkes fremlæggelse af de unge fyre ligner den beskrivelse, som Jønke giver af sig selv i sin første bog 'Mit liv' (Nielsen 1985). De unge drenge beskrives som 'klar' til slagsmål. Ved at beskrive, hvordan de ældre Hells Angels medlemmer 'dæmpede' de unge forhandler Jønke klubbens rolle i de slagsmål, som de unge drenge ender i. Ved at fortælle, hvordan klubbens medlemmer dæmper AK81'erne fralægges ansvaret klubben.

Politiet har under ransagninger fundet både håndgranater og skydevåben hos medlemmer af Hells Angels og AK81: *'Det er jo ikke det samme som at sige, at en konflikt handler om noget bestemt. Det siger blot noget om konfliktens væsen, forklarede jeg'* (Nielsen 2014:367). Svaret referer til spørgsmålet omkring konfliktens baggrund, som medierne antager er narkomarkeder. Ifølge Sune Fischer, Johnny Frederiksen og Michael Holbek Jensen har politiet i 2012 registreret over et hundrede skudepisoder med syv dræbte og femoghalvtreds sårede (Fischer, Frederiksen, Jensen 2012:6). Uskyldige mennesker er blevet dræbt under værtshusbesøg og andre overfaldet, mens de har gået på gaden (Ibid:160-162). Konflikten med indvandrerdrengene har været mere omkostningsrig for civile end andre konflikter Hells Angels har taget del i.

Den moralske verden

Hele sjakalmanifestet fra 2008 kan argumenteres at være en legitimering af Hells Angels kamp mod indvandrerne. I manifestet nævner Jønke, hvordan sjakalerne kan finde på at overfalde ældre mennesker, børn og unge, samt redningsfolk der ifølge Jønke burde være noget nær hellige (Sjakalmanifestet 2008). *'Vi så fortsat ikke os selv som deltagere i en krig. Hvis det var en krig, så*

var den skjulte fjende en mentalitet' (Nielsen 2014:334). Jønke referer til 'fjenden' som en mentalitet. Han indikerer dermed, at krigen som kæmpes, ikke handler om fysiske eller materielle goder. Det er en moralsk krig. En krig mod udnyttelse og mod sjakalmentaliteten som han påpeger udnytter den danske velfærd:

'Folk var trætte af sjakaler og i modsætning til de tidligere konflikter, så var denne begribelig. Årsagen hertil var enkel. De fleste havde haft dårlige oplevelser med sjakaler, eller var i forvejen negativt stemt overfor nogen som de følte udnyttede den danske velfærd. Det kunne godt ske, at vi var nogle slyngler, men i det mindste var vi Danmarks egne slyngler. Vi havde aldrig generet den almindelige borger. Deres frygt for og antipati imod os stammede stort set alene fra mediernes politistyrede skræmmekampagner.' (Nielsen 2014:337-338).

Jønke påpeger, at de indvandrere som Hells Angels er i konflikt med, er de samme indvandrere, som resten af Danmark har problemer med. Jønke bidrager til moralsk panik omhandlende indvandrerne, når han italesætter, hvordan danskerne bliver udsat for sjakaler der vil ødelægge den danske velfærd (Cohen 2002). På denne måde referer Jønke til en eksisterende diskurs vedrørende indvandrere og det danske samfund. Han forsøger at forhandle den moralske panik vedrørende bikerne over på en anden 'fjende', og dermed tegner et billede af Hells Angels som danskernes egne banditter men også danskernes forkæmpere. Medierne påtaler Hells Angels som nogle slyngler, der er problematiske for det danske samfund, men Jønke søger at integrere bikerne som en del af Danmark ved at henvise til personer som er 'endnu' dårligere for det danske samfund. Hells Angels er dem, som tør tage kampen op mod 'problemet'. Dette indikerer, at Jønke søger at forhandle Hells Angels rolle i konflikten som beskyttere af danske værdier. Hells Angels forsvarer danskerne mod racisme. Ved at italesætte, hvordan konflikten har rod i kulturelle forskelligheder, kommer Hells Angels til at blive repræsentanter for den danske kultur. Konflikten kommer til at fremstå som et spørgsmål om kultur og ikke om narkomarkeder, som aviserne skriver. Konflikten væsen opstår i de modsætninger, som findes i dansk kultur og islamisk kultur (Sjakalmanifest 2008).

Delkonklusion

Dette kapitel har vist, hvordan Hells Angels forsøger at positionere sig i det danske samfund ved at italesætte konflikten med indvandrerne som et spørgsmål om værdier og kultur. Gennem italesættelser af indvandrergrupperingerne som ødelæggende for det danske velfærdssamfund, forsøger Hells Angels at danne en alliance mellem danskerne og sig selv. De indvandrere som Hells

Angels er i konflikt med, er ikke de 'gode' og integrerede indvandrere. Det er de indvandrere, hvis kultur er så langt fra den danske, at de bliver farlige for Danmark.

Selvom Hells Angels ønsker at fremstille konflikten med indvandrerne som et spørgsmål om kultur, kan det argumenteres, at konflikten bunder i et spørgsmål om respekt. Indvandrergrupperne som tidligere havde løbet ærinder for Hells Angels, havde under Den Store Nordiske Rockerkrig set sit snit til at styrke egen position i den kriminelle underverden (Fischer, Frederiksen, Jensen 2012:106). Samtidig havde indvandrerne et godt forhold til Bandidos. Da Hells Angels anser sig selv som bikerverdens aristokrati, kan det argumenteres, at klubben havde svært ved at anerkende indvandrerens nye position på det kriminelle marked. Hells Angels referer derfor til samfundsaktuelle diskurser om 'de problematiske' indvandrere for at legitimere den vold, som klubben udøver mod indvandrerne. Hells Angels fremstiller sig selv, som dem der tør tage kampen op hvor den danske stat fejler. Ved at påtale konflikten mellem indvandrerne og Hells Angels som en moralsk krig, forhandler Hells Angels deres egen moralske identitet ved at påpege de andres problematiske morale. Ligesom med narrativerne om Den Store Nordiske Rockerkrig påpeger Jønke mediernes rolle i konfliktens eskalering. Poli, myndigheder og medier italesættes som aktører, der har en interesse i konflikten. Jønke omtaler derfor ikke konflikten som en krig. Den moralske panik, som omhandlede Hells Angels og Bandidos i under Rockerkrigen, søger Jønke at forhandle over på indvandrerne, og med Sjakalmanifestet bidrager Jønke til diskursen om de farlige indvandrere. Hells Angels fremstiller fjenden som nogle, der skal irettesættes og læres, hvad som er rigtig og forkert. Dette formidles gennem vold. Ligeledes er det vist hvordan oprettelse af AK81 legitimeres som forebyggende modvold (Balibar 2002:139).

8. Opsummering og diskussion

Nærværende opgave har haft fokus på fire perioder i Hells Angels' historie. Disse perioder er udvalgt, da de repræsenterer tider i klubbens historie, som har været ekstra præget af vold, og hvor klubbens konflikter har udspillet sig til offentligt skue. Fælles for perioderne er at voldelige opgør mellem Hells Angels og andre klubber, har været karakteriseret af eksessiv voldshandlinger. Dette har betydet en række konsekvenser for bikermiljøet – eller som danskerne ynder at kalde dem, rockerne. Dette kapitel har til formål at opsummere og diskutere den historiske udvikling i narrativerne. Samtidig diskuterer kapitlet Jønkes og Hells Angels' politiske interesser i fremlægnings af forskellige konflikter og identificerer den moralsk verden, som Hells Angels medlemmerne søger at konstruere for at legitimere deres handlinger og eksistens som klub. Ved at se på de processer der har påvirket udviklingen i Hells Angels' legitimeringer af vold, åbnes der for en mulighed for at forstå udviklingen af Hells Angels som klub, samt hvorledes Hells Angels selv ønsker at positionere sig i samfundet.

Opsummering

De første rockere, De vilde Engle, spillede en stor rolle for det efterfølgende rockermiljø i Danmark. Som beskrevet i kapitel 1 handlede rockerlivsstilen i 50- og 60'erne om frihed og oprør mod det pæne borgerlige samfund (Krüger 1977, Kragh 2017:86). Voldsepisoder udspillede sig som regel i form af slagsmål – dog ind imellem som voldtægt og meget voldelige overgreb. Volden fandt sine begrundelser i kedsomhed eller en følt provokation af 'de røde' eller 'spaghettierne'. De Vilde Engle kan beskrives som libertinere, som forkaster dyd og etik for at forfølge deres egen forståelse af frihed (Mattingly 2017:891). De tidlige rockere referer dog alligevel til samfundsaccepterede legitimeringer såsom selvforsvar og modvold, samt anvender sanktioner mod andre grupper som overtræder rockernes opfattelse af rigtigt og forkert (Balibar 2002:135). Det er dog værd at bemærke, at ideer om rigtig og forkert kun er gældende for andre sociale grupper end rockerne selv, da disse ikke følger regler (Krüger 1977:128). Bjørn Andersen udtaler, at selv hans brøders mening om hvad han burde gøre, ikke betyder noget. Det kan derfor argumenteres, at De Vilde Engle lever efter rigtig libertinsk livsopfattelse, da selv ikke broderskabet binder dem i forpligtelser (Mattingly 2017:891).

I slutningen af 1970'erne tager en ny gruppe unge mænd over efter De Vilde Engle. Diverse grupper delte København og det mundede ud i konflikter mellem flere rivaliserende grupper. I sidste ende eskalerede konflikten mellem det nye Hells Angels Chapter i Danmark og MC-klubben Bullshit fra Amager (Stockmann, Køster-Rasmussen 2018). Voldens materialitet har på dette tidspunkt udviklet sig siden den første tid med De vilde Engle, og konflikten så flere dødsfald som konsekvens af brugen

af skydevåben. Voldens udførelse var ofte eksessiv og knivdrab fandt sted på baggrund af uoverensstemmelser (Ibid: 213-228). Legitimeringerne vedrørende konflikten er for det meste begrundet med ære, retfærdighed eller som forebyggende modvold (Balibar 2002:139). Samtidig fik volden en kommunikativ dimension og blev anvendt til at formidle budskaber om rigtig og forkert, jævnfør kapitel 2. Konflikten mellem Hells Angels og Bullshit italesættes som en krig fra Hells Angels' side. Ved at omtale konflikten som en krig, søger Jønke at legitimere drabene og voldsepisoderne. Jønke italesætter 'fjenden' som en pestilens for hele København og maler et meget negativt billede af Bullshit-medlemmerne. Dette indikerer, at Jønke ønsker at fremstille Hells Angels som 'redningsmænd' og som en magtfuld og voldsparat klub (Nielsen 1985).

I narrativeerne om Den Store Nordiske Rockerkrig ses pludselig en helt anden retning i legitimeringer af volden. I et interview med medlemmer fra både Hells Angels og Bandidos bliver politiet identificeret som årsag til konflikten eskalering (Faklen 07). Dette italesættes ligeledes i Jønkes bog 'Jeg lever stadig' fra 2014. Politiet italesættes som begrundelsen til voldens udførelse og beskrives samtidig som bikernes fjender (Nielsen 2014, Faklen 07). Bikerne er meget opmærksomme på at beskrive, hvad medierne døbte Den Store Nordiske Rockerkrig som 'konflikten' (Faklen 07). Gennem denne formulering søger Hells Angels og Bandidos at nedtone konflikten omfang og materialitet. De forsøger at fralægge sig ansvaret for krigens ødelæggelse ved at italesætte krigen som en mindre konflikt. Under Den Store Nordiske Rockerkrig ændrede voldens materialitet også karakter. Fra at have anvendt knive og pistoler under krigen mod Bullshit, begyndte bikerne at bekrige hinanden med panserværnsraketter, håndgranater og bomber (Høyer 1999:273-279). Dette medførte tab af en uskyldig kvinde i Norge og fik både politikere og den civile befolkning på barrikaderne. Stadig tegner bikerne et billede af sig selv, som ofre for myndighederne, medierne og især for politiets interesse (Nielsen 2014, Faklen 07). De voldsudfoldelser som fandt sted, kan karakteriseres som eksessiv og to uskyldige kvinder mistede livet under konflikten som konsekvens af bomber og raketter (Høyer 1999:273-279).

Den sidste konflikt som analyseres i nærværende undersøgelse, er Hells Angels' kamp mod indvandrerne og herunder især Blågårds Plads i København (Fischer, Frederiksen, Jensen 2012:83). De voldsomme våben fra Den Store Nordiske Rockerkrig blev igen skiftet ud med især skydevåben og knive. Jønke beskriver konflikten som en 'krig mod en mentalitet' (Nielsen 2014:334). Konflikten fremstilles i medierne som en krig om narkomarkeder, men dette benægtes af Hells Angels. Voldens begrundelser er ære, provokationer og et forsvar af danske værdier mod nogle, som hader og udnytter den danske velfærd (Nielsen 2014, Sjakalmanifestet 2008). Volden legitimeres gennem forebyggede

modvold (Balibar 2002:139). Hele den moralske verden som Jønke søger at formidle, handler om selvforsvar og forsvar af Danmark. Hells Angels opretter under konflikten AK81 til at være frontkæmpere mod indvandrere. Selv beskriver Hells Angels, at volden mod indvandrere bliver klaret voldsomt og utvetydigt (Nielsen 2014). Volden er fra begge parter voldsom men proportionel med den vold som udøves fra fjenden. Flere uskyldige mennesker omkommer eller bliver overfaldet, som konsekvens af skyderier (Fischer, Frederiksen, Jensen 2012:160-162).

Udviklingen i voldens legitimeringer ses tydeligt som et produkt af de udviklinger, som biker miljøet gennemgår under konflikterne. Fra i begyndelsen at have en relativ frihed og et ønske om at opsøge ballade, bliver bikerne mere og mere presset fra politisk side (Høyer 1999:144-169). Bikernes omtale af Den Store Nordiske Røckerkrig tager form som et politisk angreb på myndigheder og især politi. Dette skyldes helt sikkert, at interviewet i Faklen er et gruppeinterview med de rivaliserende parter. Jønke omtaler heller ikke konflikten meget i sin bog fra 2014, og dette kan tænkes at være påvirket af, at han sad i fængsel under krigen, samt har en interesse i at opretholde freden med Bandidos. I krigen mod indvandrere bliver konflikten dog igen meget grafisk, og Jønke har travlt med at drage paralleller mellem Hells Angels' konflikt med indvandrere og det danske civilsamfunds problemer med indvandrere. Jønke søger at skabe en alliance mellem det danske civilsamfund og Hells Angels og derigennem legitimerer de kampe, der udspiller sig mod indvandrere (Nielsen 2014).

Den historiske udvikling

Den historiske udvikling af Hells Angels kommer til udtryk i materialet gennem narrativerne om de konflikter, som Hells Angels oplever med andre klubber. Fra at være en klub med hang til at opsøge ballade og se vold som sjov (Kruger 1977, Nielsen 1985), så kommer volden i krigen mod indvandrere til at handle om et forsvar af danske værdier (Nielsen 2014, Sjakalmanifestet 2008). Udviklingen i argumentationen og legitimeringerne i Jønkes selvbiografier kendetegnes ved at bevæge sig fra hævn til forsvar. En ting går dog igen i Jønkes fortællinger, og det er, at Hells Angels altid tager kampen op. De vil ikke finde sig i noget. På den måde bliver Hells Angels' ære et gennemgående tema i legitimeringerne af klubbens voldelige udfoldelser (Nielsen 1985, 2014).

Thomas Barker har gennem femten år lavet research om hvad der på engelsk betegnes som 'Outlaw Bikers'. Barkers fokus har ligget på de kriminelle 1%-klubber. Barker understreger, at vold er en massiv del af bikerkulturen og dennes historie (Barker 2014). Medlemsoptagelse i 'Outlaw Biker' klubberne er da også betinget af en villighed til at begå vold. For overhovedet at komme til overvejelse som klubmedlem eller aspirant, er vold en nødvendighed. Barker skriver: '*Violent, or potentially*

violent men, are selected for membership and then the gang facilitates their violence' (Barker 2014:45). Barker påpeger ligeledes at skulle en aspirant være uvillig til at udøve vold, ville denne blive forvist fra klubben – ofte på en voldelig vis (Ibid:46). Villighed til at udøve vold for sine 'brødre' er et centralt element hos bikerne (Barker 2014:46). Vold er således en central forudsætning for bikerkulturens sociale liv. Opsøger et klubmedlem en konflikt eller han bliver opsøgt af en konflikt, forventes hans brødre at træde til uden at stille spørgsmål. Medlemmerne skal være villige til at indgå i voldelige konflikter, uanset om det er deres egen konflikt eller et andet klubmedlems (Barker 2014:47). Barkers fortælling om 'Outlaw bikers' kan argumenteres, at afspejles i Hells Angels tidlige fortællinger og kan være med til at belyse forskellen mellem Jønkes første biografi fra 1985 og til hans nyeste fra 2014. I Jønkes fortællinger fra 1985 er voldens udførelse beskrevet meget eksplicit og bogen er domineret af fortællinger om vold. Selve beskrivelserne af volden er også meget grafiske, og Jønke virker ikke bekymret om at implicere sig selv eller andre Hells Angels medlemmer i kriminelle handlinger. Bogens grafiske fortællinger kan tolkes som et ønske om at vise sig selv og resten af Hells Angels Copenhagen som et værdigt chapter af det internationale Hells Angels. Bogen er skrevet i 1985, da Hells Angels Danmark stadig er et nyt chapter. Bogen er skrevet inden de politiske stramninger omkring bikermiljøet, som blev et resultat af krigen mod Bandidos under Store Nordiske Rockerkrig.

En af de processer som kan argumenteres at have påvirket Hells Angels Danmarks udvikling som klub, kan tilskrives de politiske tiltag som de danske myndigheder har foretaget mod bikerne siden slut 1990'erne. Fra i 80'erne at have fået stillet klubhuse til rådighed af stat og kommuner (Bering-Jensen 1997:32), måtte bikerne opleve ikke at kunne få godkendt klubhuse nogle steder i det danske land som følge af Den Store Nordiske Rockerkrig. Dette er også et emne, som Jønke påtaler flere gange i 'Jeg lever stadig', hvor han beskriver, hvordan beboere og kommunale repræsentanter arbejder hårdt for at smide Hells Angels på gaden, hvor de køber boliger tiltænkt klubhuse (Nielsen 2014). Strammere og strammere politik vedrørende bander presser også bikermiljøet (Web7).

I slut 1990'erne snakkede de danske politikere om at lave et forbud mod Hells Angels i Danmark. Forbuddet var inspireret af det forbud, som Tyskland indførte i delstaten Hamburg i 1983 (Kragh 2017:348). Forbuddet i Tyskland var et resultat af, at de tyske myndigheder (tysk politi) erfarede, at medlemmer af Hells Angels i stor udstrækning var involveret i kriminalitet - både de individuelle medlemmer, men også kriminalitet som kunne tilskrives klubben og dennes aktivitet såsom alfonseri og afpresning for beskyttelsespenge (Ibid:349). Politiet havde dog svært ved at efterforske kriminaliteten, da Hells Angels medlemmerne tvang vidner til tavshed. Man kunne ikke løfte

bevisbyrden for, at organisationen Hells Angels var oprettet med det formål at begå kriminalitet, så tyskerne bestemte sig for at bevise at den kriminalitet som klubbens medlemmerne begik, gavnede organisationen, da den tyske forenings lov rummer hjemmel til at opløse foreninger, hvis formål og aktivitet strider mod straffeloven (Ibid:451). Hvis medlemmernes kriminalitet gavnede foreningen, kunne foreningen altså opløses.

Et forbud er dog ikke på trapperne i Danmark, da Den danske grundlovs paragraf 78 beskytter foreninger. Samme lov stk. 2 angiver dog, at en forening kan opløses, hvis en forening søger at opnå sit mål ved vold, anstiftelse af vold eller anden strafbar handling. Dette kræver dog, at det kan bevises, at organisationen som helhed benytter sig af kriminel adfærd (Høyer 1999:96). Advokat Thorkild Høyer, som stod for mæglingen mellem Hells Angels og Bandidos under Den Store Nordiske Rockerkrig, beskriver i sin bog en masse politiske forslag og vedtagelser, som strammer lovgivningen for medlemmerne af danske bikerklubber (Ibid:144-169) uden at opløse klubberne som foreninger. Eksempelvis har de danske myndigheder gjort det sværere for rockerne at etablere nye klubhuse. Den 15. oktober 1996 trådte lov nr. 907 i kraft – Rockerloven. Loven er stadig gældende og er en lov om forbud mod ophold i bestemte ejendomme. Med denne lov har politiet mulighed for at forbyde personer adgang til en bygning, såfremt at det kan have en risiko for det omliggende samfund (Web7). De lovmæssige stramninger kan argumenteres at påvirke, hvorfor italesættelsen af vold ikke fylder meget i Jønkes 'Jeg lever stadig' (2014) i modsætning til hans første bog 'Mit liv' (1985).

Den moralske verden

Lovmæssige stramninger vedrørende bikermiljøet kan argumenteres at påvirke de fortællinger, som Jønke og de andre bikere gør efter Den store Nordiske Rockerkrig. Jønke søger i 'Jeg lever stadig' at fremstille Hells Angels medlemmerne som rolige mennesker, men også som mennesker der ikke vil finde sig i hvad som helst (Nielsen 2014). Herunder er det vigtigt at bemærke, at Jønke i sin bog ofte italesætter, hvordan Hells Angels flere gange forsøgte at løse konflikten med indvandrerne gennem diplomati, som dog alligevel fejler. Hells Angels fremstilles derfor som uden skyld i en konflikt, der er et produkt af myndighedernes inkompetence til at 'gøre noget' ved indvandrerne (Ibid:2014). Den moralske verden som Jønke og de andre konstruerer, er en verden, hvor bikerne ikke selv er ballademagere men ofre for myndighederne, som ønsker at kriminalisere bikerklubberne for egen vinding. Dette gør myndighederne ved at italesætte konflikter som krige og spille rivaler ud mod hinanden (Simon 2007:305). Det kan argumenteres, at Jønke anvender sine selvbiografiske fortællinger som et moralsk laboratorium (Mattingly 2013), hvor han forsøger at forhandle danskernes forståelse af Hells Angels. Hells Angels er ikke så slemme, som de bliver fremstillet i medierne, men

er i virkeligheden bare ofre for myndighederne. Dog er det ikke muligt for Jønke at benægte Hells Angels' involvering i konflikter, og derfor forsøger han at forhandle Hells Angels' rolle i konflikterne. Klubben har en interesse i at fremstilles som forkæmpere for danske værdier og kritiserer derfor deres modstandere gennem fortællinger om modstandernes dårlig morale.

Den moralske verden som Hells Angels konstruerer forandres gennem narrativernes historiske udvikling. De første rockere, De Vilde Engle, ønsker at stå i modsætning til samfundet (Krüger 1977). Deres narrativer om vold refererer til den nydelse, som englenerne opnår gennem action. Det er samfundets forargede reaktion, som giver englenerne nydelse (Krüger 1977, Mattingly 2017). De konstruerer en verden, som Marquis de Sades libertinere ville anerkende. Nydelse ligger i forkastelsen af etik og dyd (Mattingly 2017). Dette ændrer sig i nogen grad i narrativerne om Hells Angels' konflikt med Bullshit. Jønke italesætter i 'Mit liv' (1985) en nydelse ved at vinde slagsmål og afstraffe fjender. Men Jønke søger i sine fortællinger at fremstille sine fjender (Bullshit) som umoralske mennesker, der ikke kan finde ud af at opføre sig ordentligt. Ved at italesætte fjender som umoralske, forhandler Jønke sin egen morale. Ved at stille sig i kontrast til det umoralske, fremstår Jønke selv som moralsk forsvarlig (Ugelvik 2015:27). Han tegner en moralsk verden, hvor volden bliver legitim i form af sanktioner og selvforsvar (Ugelvik 2015, Balibar 2002). Narrativer om Den Store Nordiske Røckerkrig og konflikten mod indvanderne fremstiller Hells Angels som ofre for myndighederne (Nielsen 2014, Faklen 07, Sjakalmanifestet 2008). Italesættelse af Den Store Nordiske Røckerkrig kendetegnes ved bikernes forsøg på at fraskrive sig ansvaret for tabene på uskyldige menneskeliv. To uskyldige kvinder omkom under konflikten, og bikerne var meget upopulære hos civilbefolkningen. Den moralske verden som Hells Angels og Bandidos konstruerer, er en verden, hvor bikerne er ofre for politiske interesser. Hells Angels fremstiller sig selv som uskyldig, der er manipulerede af medier og politi. Fremstillingen af politi og myndigheder som umoralske fungerer som en forhandling af bikernes egne morale. Ligesom ved narrativerne om Bullshit fremstilles Hells Angels som moralske individer gennem referencer til andres mangle på etik og morale. Det samme ses under krigen mod indvanderne, hvor det er indvanderne, som er umoralske. Indvanderne fremstilles som sjakaler der udnytter den danske velfærd (Sjakalmanifestet 2008). Myndighederne fremstilles som ikke værende kompetente til at håndtere udnyttelsen af velfærden, og derfor må Hells Angels træde til. Et gennemgående træk for den moralske verden Hells Angels konstruerer i narrativerne om indvanderne er, at Hells Angels reagerer voldeligt når det er nødvendigt. Volden er en kommunikation af rigtig og forkert. Hells Angels er derfor moralske i deres egen ret og handler kun voldeligt, når dette påkræves. Ved at påpege diplomatiets fejlen, legitimeres voldshandlinger som

kommunikationsmiddel. Den verden som Hells Angels konstruerer, hvor voldshandlinger er legitime, er dermed ligeså foranderlig, som legitimeringer af vold og voldens materialitet. Dette stemmer overens med Cheryl Mattinglys teori, om at morale er under daglig forhandling (Mattingly 2013). Da mennesket konstant befinder sig i nye moralske dilemmaer, vil moralske forhandlinger hele tiden forekomme og der kan ikke defineres én fastlåst moralsk verden, hvori Hells Angels legitimerer klubbens voldelige livsstil.

9. Konklusion

Dette kapitel vil samle op på undersøgelsens analyse og diskussion. Afsnittet indeholder en refleksion af den narrative tilgangs bidrag til analysen af legitimeringer, samt reflekterer over empiriens bidrag.

Nærværende undersøgelse har gennem en narrativ analyse søgt at belyse den historiske udvikling i Hells Angels legitimeringer af vold. For at undersøge nærværende opgaves problemformulering, har opgaven anvendt en kvalitativ tilgang til at undersøge Hells Angels medlemmers egne fortællinger om vold. Undersøgelsen har valgt at sætte fokus på klubmedlemmers narrativer om fire konfliktperioder i Hells Angels Denmarks historie, hvor voldsudvekslinger har fundet sted til offentligt skue – De første rockere (De Vilde Engle), krigen mod Bullshit, Den Store Nordiske Rockerkrig og krigen mod indvandrerbanderne. De fire tidsperioder er som sagt valgt, da de repræsenterer perioder, hvor Hells Angels' anvendelse af vold er foregået meget eksplicit. Undersøgelsen har anvendt en narrativ tilgang, da undersøgelsens empiriske materiale er selvfortællinger og italesættelser om konflikterne fortalt af Hells Angels medlemmerne selv. Den narrative tilgang giver mulighed for at undersøge motivationer og rationaler vedrørende retfærdiggørelse og legitimering af udøvelsen af vold. For at undersøge den historiske udvikling i narrativerne har opgavens analyse haft fokus på fire temaer: Voldens begrundelser, italesættelse af fjender, voldens materialitet og den moralske verden som Hells Angels konstruerer i hver af de fire tidsperioder. Ved at have fokus på disse temaer i det empiriske materiale, som består af to selvbiografier, et interview og et manifest, dannes et overblik over udviklingen i de fortællinger, som Hells Angels medlemmerne gør for at legitimere udøvelsen af vold og forhandle sig selv som moralske individer.

Ved at anvende den narrative tilgang på Hells Angels' egne fortællinger og legitimeringer, har undersøgelsen vist, hvordan den historiske udvikling i legitimeringer af vold har været påvirket af samfundsdiskurser og politiske tiltag mod bikermiljøet. De politiske stramninger omkring bikerne efter især Den Store Nordiske Rockerkrig, hvor bikerne oplevede forbud mod klubhuse, har påvirket den måde Hells Angels medlemmet Jønke snakker om vold på. Udviklingen i fortællinger om vold i Jønkes selvbiografier fra 1985 og 2014 har udviklet sig fra stolthed og fokus på voldens excessive karakter til at omtale vold som selvforsvar.

Sveinung Sandberg stiller spørgsmål ved den klassiske kriminologis ræsonnement om, at ægte viden om kriminalitet opnås gennem tilstedeværelse i felten for at studere fænomener i deres 'naturlige' omgivelser. At lave etnografi om kriminologiske forhold byder på mange udfordringer, da kriminelle

ofte ikke vil observeres og forskeren må forholde sig til etiske spørgsmål. Sandberg argumenterer, at det ikke kun er relevant at se hvad som udspiller sig under de kriminelle hændelser, men det er vigtigt at få en forståelse for den kriminelles motivationer. Motivationerne kan være med til at skabe en forståelse for hvorfor hændelsen fandt sted, samt giver et indblik i hvad som kan motivere fremtidig kriminel handlen (Sandberg 2010:447-465). Ved at anvende den narrative tilgang på Hells Angels' egne italesættelser om vold og konflikter, har undersøgelsens analyse vist, hvordan Hells Angels som klub har udviklet sig fra en gruppe mænd, der var ligeglad med samfundets regler og fandt nydelse i forkastelse af samfundets definition af morale og etik til i dag at fremstille sig selv som forkæmpere for netop det danske samfunds værdier. Ved at undersøge Hells Angels' egne fortællinger har opgaven, som Sandberg argumenterer, givet et indblik i medlemmernes motivationer. Det er vist, hvordan Hells Angels forsøger at forhandle sig selv som moralske individer, der er endt i konflikter grundet andres umoralske opførsel. Italesættelser om krigen mod Bullshit fremstiller Bullshit medlemmerne som umoralske individer, der skal sanktioneres. Det samme gælder for italesættelser om krigen mod indvandrerne. Under den Store Nordiske Rockerkrig bebrejdes politi og medier for konfliktens eskalering. Det er gennem referencer til andres dårlige og umoralske opførsel, at Hells Angels forhandler sig selv som moralske individer (Ugelvik 2015).

Kan narrativer bidrage med viden om Hells Angels end den viden som allerede er tilgængelig? Narrativer kan bidrage til en forståelse af Hells Angels' politiske interesser samt bidrage med en viden om, hvordan Hells Angels forholder sig til samfundet og samfundets definitioner af vold. Ved at vælge den narrative tilgang har undersøgelsen belyst Hells Angels medlemmernes motivationer, men kan ikke fortælle om narrativernes sandhed. Narrativers begrænsning ligger i deres retroperspektive konstruktion samt i det faktum, at de kan være pure opspind. Dette kunne have været et problem, hvis målet for undersøgelsen havde været at undersøge Hells Angels' kriminelle virksomhed. I nærværende undersøgelse er narrativernes sandhed dog ikke et problem, da målet for undersøgelsen er at undersøge den historiske udvikling i legitimeringer af vold. Sammenspillet mellem den narrative tilgang og undersøgelsens teoretiske begreber har vist, hvordan legitimeringer af vold er udviklet fra at være begrundet i nydelse til at begrundes i selvforsvar og forebyggende modvold (Mattingly 2017, Balibar 2002:139). Ifølge Sandberg og Presser kan en narrativ undersøgelse af motivationer for kriminalitet bidrage til at forudsige fremtidig kriminalitet (Presser, Sandberg 2015:1). Gennem undersøgelsen af Hells Angels' tidligere legitimeringer af vold, kan det argumenteres, at opgavens fund vil kunne forudsige, hvordan Hells Angels i fremtiden vil forholde sig til konflikter af voldelig

karakter. Det kan argumenteres, at Hells Angels anser vold som en legitim måde at forholde sig til konflikter, og at udøvelsen af vold legitimeres som sanktioner mod umoralske andre.

Undersøgelsens empiriske materiale er udvalgt for at omfavne historisk bredt. Materialet er også udvalgt med henblik på tilgængelighed. At arbejde med materiale som selvbiografier og ældre interviews stiller nogle udfordringer. Sjakalmanifestet for 2008 kan fortolkes som politisk propaganda. Selvbiografier er erindringer, som har gennemgået redigeringer og udvælgelser. Materialet er påvirket af diskurser og politiske interesser. Den narrative tilgang tager dog højde for materialernes sociale kontekst, og opgavens diskussion af Hells Angels politiske interesser har taget højde for dette. Det valgte materiale har givet mulighed for at undersøge forandringerne i legitimeringer, da materialerne er produceret i forskellige tidsrum. Var opgaven forsøgt besvaret gennem et enkelt interview, som skulle dække alle fire tidsperioder, kan det tænkes, at legitimeringerne havde haft et mere ensartet udtryk. Ved at starte med materiale produceret i 1977 (Krüger 1977) og slutte med materiale produceret i 2014 (Nielsen 2014), har opgaven styrket sin argumentation og har bidraget med et historisk blik. De teoretiske begreber anvendt i opgaven har bidraget til en teoretisk forståelse for voldens legitimitet og har vist, hvordan Hells Angels forholder sig til samfundets definitioner og klassificeringer af vold. Begreberne har samtidig bidraget til en forståelse af de forhandlinger, som Hells Angels gør i deres italesættelse af fjender og konflikter. Ved at vise, hvordan moralske forhandlinger er en konstant proces (Mattingly 2013), har opgaven belyst de forhandlinger medlemmerne gør for at legitimere udøvelse af vold og den verden de konstruerer, hvori vold er en legitim handling.

10. Afslutning

Afslutningsvist vil opgaven stille spørgsmålstejn ved den viden som netop denne opgave bidrager med. For som tidligere argumenteret er viden om Hells Angels tilskrevet af andre end Hells Angels selv – Hells Angels er blevet 'labelled', som det kriminologisk kaldes.

På trods af opgavens forsøg på at tage Hells Angels alvorligt på deres egne præmisser, bidrager denne opgave til den kriminologiske tradition, der pådutter Hells Angels en identitet. Selvom opgaven forsøger at lade Hells Angels komme til orde, så træffes der under en analyse og en undersøgelse valg, hvorved noget vælges til og andet fra. Forskeren er påvirket af faglige traditioner og det materiale som undersøgelsen frembringer, er en fortolkning af forskerens interesser (Launsø, Rieper, Olsen 2017:66). De valg som forskeren træffer har en betydning for de resultater, som analysen frembringer. Den narrative tilgang er baseret på en social konstruktivistisk forståelse af viden, hvor viden aldrig er objektiv eller objektivt produceret. Forskeren tilskriver som alle andre mennesker mening til verden og er struktureret af sine omgivelseres kulturelle betingelser (Ibid:66). Det er dermed ikke muligt at producere viden om noget uden at denne viden er struktureret af sociale og kulturelle fortolkninger.

Da det empiriske materiale er omfangsrigt, er en udvælgelse af informationer sket på baggrund af analytiske temaer. Disse temaer er guidet af forskerens interesser. På trods af et forsøg på at lade empirien tale og styre undersøgelsen, har det været nødvendigt at læse empirien gennem temaer, da projektet ellers ville blive for tidskrævende. Tidsrammen for opgaven har nødvendiggjort et skarpt analytisk blik og sortering i empirien. Det som undersøgelsen kan bidrage med, er en nuanceret forståelse af Hells Angels' identitet som bikerklub. Undersøgelsen belyser, hvordan Hells Angels aktivt søger at positionere sig i samfundet og viser, hvordan Hells Angels som klub har måtte forholde sig til politiske strømninger og diskurser om 'rockerne' på baggrund af de voldelige konflikter, som Hells Angels har indgået i.

Ifølge Henrik Krüger hader rockerne at blive gjort til genstand for sociale analyser (Krüger 1977:8). Kriminologien fortolker, tilskriver og vurderer 'rockerne' hele tiden. Men hvad ved vi egentlig om Hells Angels? Denne opgave har forsøgt at lave Hells Angels medlemmer tale selv, men har samtidig produceret en social analyse af Hells Angels, som medlemmerne måske ikke ville kunne genkende selv. Dette leder opgaven til at slutte med et spørgsmål, for hvordan kan vi vide noget om nogen, som der reelt set ikke vil vides noget om?

11. Litteraturliste

Online artikler

- Baumeister, R. F., Stillwell, A., & Wotman, S. R. 1990: 'Victim and perpetrator accounts of interpersonal conflict: Autobiographical narratives about anger' *Journal of Personality and Social Psychology*, 59(5), Side 994-1005.
- Bering-Jensen, Helle 1997: 'The Danish Biker Wars', *Scandinavian Review; Spring/Summer 85*, 1. Side 31-37.
- Copes, Heith, Hochstetler, Andy, og Sandberg, Sveinung 2015: 'Using a Narrative Framework to Understand the Drugs and Violence Nexus', *Criminal Justice Review 2015*, Vol. 40(1). Side 32-46.
- Hochstetler, Andy, Copes, Heith, og Cherbonneau, Michael 2017: 'It's a War Out There: Contextualized Narratives of Violent Acts' *Journal of Criminal Justice* 53. Side 74–82.
- Mattingly, Cheryl 2013: 'Moral Selves and Moral Scenes: Narrative Experiments in Everyday Life' *Ethnos*, 78:3. Side 301-327.
- Mattingly, Cheryl 2017: 'Uneasy Experiments in Radical Cultural Comparison: Gang Violence, Ethical Cultivation and Sade's Moral Universe' *Ethnos*, 82:5. Side 886-906.
- Sandberg, Sveinung 2010: 'What can "Lies" Tell Us about Life? Notes towards a Framework of Narrative Criminology', *Journal of Criminal Justice Education*, 21:4. Side 447-465.
- Sandberg, Sveinung 2016: 'The importance of stories untold: Life-story, event-story and trope' *Crime Media Culture 2016*, Vol. 12(2). Side 153 –171.
- Sandberg, Sveinung, Tutenges, Sébastien og Copes, Heith 2015: 'Stories of Violence: A Narrative Criminological Study of Ambiguity', *BRIT. J. CRIMINOL.* 55. Side 1168–1186.

E-bøger

- Aspden, Kester og Hayward, Keith J. 2015: 'Narrative Criminology and Cultural Criminology: Shared Biographies, Different Lives', *Narrative Criminology: Understanding Stories of Crime*. NYU Press. Side 235-259.
- Barker, Thomas 2014: *Outlaw Motorcycle Gangs as Organized Crime Groups*. Springer.
- Fischer, Sune, Frederiksen, Johnny og Jensen, Michael Holbek 2012: *Bandekrig*. Ekstra Bladets Forlag.

Høyer, Thorkild 1999: *Den Store Nordiske Røckerkrig*. Lindhardt og Ringhof.

Jensen, Steffen 2008: 'The Back Streets' *Gangs, Politics & Dignity in Cape Town*. James Currey Ltd. Side 70-99.

Kragh, Ambro 2017: *Englenes gerninger*. Gyldendal

Presser, Lois og Sandberg, Sveinung 2015: 'Introduction: What Is the Story?', *Narrative Criminology: Understanding Stories of Crime*. NYU Press. Side 1-20.

Simon, Jonathan 2007: '9: Wars of Governance From Cancer to Crime to Terror' *Governing Through Crime: How the War on Crime Transformed American Democracy and Created a Culture of Fear*. Oxford University Press, Inc. Side 305-333.

Ugelvik, Thomas 2015: 'The Rapist and the Proper Criminal: The Exclusion of Immoral Others as Narrative Work on the Self', *Narrative Criminology: Understanding Stories of Crime*. NYU Press. Side 21-41.

Trykte bøger

Balibar, Etienne 2002: 'Violence, Ideality and Cruelty' *Politics and the Other Scene*. Verso. Side 129-145

Bo, Inger Glavind 2016: 'Den narrative tilgang – Erkendelsesmåder og identitetsforståelser' *Narrativ Forskning: Tilgange og Metoder*. Hans Reitzels Forlag. Side 35-54.

Bougois, Phillipe 1996: *In Search of Respect*. Cambridge University Press.

Brinkmann, Svend og Kvale, Steinar 2014: '1. Introduktion til interviewforskning', *Interview*. Hans Reitzels Forlag. Side 19 – 41.

Cohen, Stanley 2002: *Folk Devils and Moral Panics*, Routledge Classics.

Halkier, Bente 2010: 'Fokusgrupper' *Kvalitative metoder: en grundbog*, Hans Rietzel Forlag. Side 121-135.

Krøger, Henrik 1977: *Action, mand! – Røckerliv i Danmark*. Lindhardt og Ringhof.

Launsø, Laila, Rieper, Olaf og Olsen, Leif 2017: 'Det paradigmatisk bagland' *Forskning om og med mennesker*. Munksgaard. Side 50-68.

Nielsen, Jørn 'Jønke' 1985: *Mit liv*. Tiderne Skifter.

Nielsen, Jørn 'Jønke' 2014: *Jeg lever stadig*. Tiderne Skifter.

Rienecker, Lotte og Jørgensen, Peter Stray 2012: *Den gode opgave – håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser*. Samfundslitteratur.

Sandberg, Sveinung 2018: 'Kapitel 7. Narrativ Kriminologi' *Metoder i kriminologi*. Hans Reitzels Forlag. Side 233-260.

Stockmann, Camilla og Køster-Rasmussen, Janus 2018: *Bullshit – fortællingen om en familie*. Gyldendal.

Thomsen, Trine Lund, Bo, Inger Glavind og Christensen, Ann-Dorte 2016: 'Narrativ Forskning: Tilgange og metoder', *Narrativ Forskning: Tilgange og metoder*. Hans Reitzels Forlag. Side 13 -34.

Websider

Faklen 07, Web1: <http://www.faklen.dk/faklen/07/ha.php> (Senest besøgt 30/5 2019).

Web2: <https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=rocker&tab=for> (Besøgt 30/5 2019)

Web3: <https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=biker&tab=for> (Besøgt 30/5 2019)

Web4: (https://www.ohchr.org/EN/UDHR/Documents/UDHR_Translations/dns.pdf) (Besøgt 18/4 2019)

Web5: http://www.justitsministeriet.dk/sites/default/files/media/Pressemeddelelser/pdf/2017/bander_bag_tremmer.pdf (Besøgt 22/4 2019)

Web6: <https://danskelove.dk/straffeloven/266b> (Besøgt 30/5 2019)

Web7: <https://www.retsinformation.dk/Forms/r0710.aspx?id=82651> (Besøgt 18/4 2019)